

Finansdepartementet

Finansmarknadsavdelningen

Upplösning av Sparbankernas säkerhetskassa och vissa andra frågor

Fi2017/03554/B

September 2017

Innehållsförteckning

1	Promemorians huvudsakliga innehåll	4
2	Lagförslag	5
2.1	Förslag till lag om upplösning av Sparbankernas säkerhetskassa	5
2.2	Förslag till lag om ändring i sparbankslagen (1987:619)	6
2.3	Förslag till lag om ändring i lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar	8
2.4	Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1570) om medlemsbanker.....	9
2.5	Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1571) om insättningsgaranti	10
2.6	Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)	11
2.7	Förslag till lag om ändring i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.....	12
2.8	Förslag till lag om ändring i aktiebolagslagen (2005:551)	20
2.9	Förslag till lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden	22
2.10	Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)	25
3	Sparbankernas säkerhetskassa.....	26
4	Föreskriftsrätt för Finansinspektionen	30
5	Regelverket om krishantering	35
6	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	40
7	Konsekvensanalys.....	40
8	Författningskommentar	41
8.1	Förslaget till lag om upplösning av Sparbankernas säkerhetskassa	41
8.2	Förslaget till lag om ändring i sparbankslagen (1987:619)	43
8.3	Förslaget till lag om ändring i lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar	43
8.4	Förslaget till lag om ändring i lagen (1995:1570) om medlemsbanker.....	44
8.5	Förslaget till lag om ändring i lagen (1995:1571) om insättningsgaranti	44
8.6	Förslaget till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)	44
8.7	Förslaget till lag om ändring i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse.....	44
8.8	Förslaget till lag om ändring i aktiebolagslagen (2005:551)	46

8.9	Förslaget till lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden	46
8.10	Förslaget till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)	47

1 Promemorians huvudsakliga innehåll

I promemorian föreslås i huvudsak att Sparbankernas sparkassa ska upplösas vid utgången av 2018 genom likvidation, att det införs en utökad föreskriftsrätt i fråga om kreditinstituts kreditprocess och jävskrediter samt att det görs vissa ändringar i regelverket om krishantering.

Förslagen innebär att det införs en ny lag, lagen om upplösning av Sparbankernas säkerhetskassa. Genom den nya lagen upphävs lagen (1934:300) om sparbankernas säkerhetskassa och kungörelsen (1934:515) med tillämpningsföreskrifter till lagen den 15 juni 1934 (nr 300) om sparbankernas säkerhetskassa. Det görs också ändringar i sparbankslagen (1987:619), lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar, lagen (1995:1570) om medlemsbanker, lagen (1995:1571) om insättningsgaranti, inkomstskattelagen (1999:1229), lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, aktiebolagslagen (2005:551), lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden och offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 augusti 2018.

2 Lagförslag

2.1 Förslag till lag om upplösning av Sparbankernas säkerhetskassa

Härigenom föreskrivs följande.

1 § Sparbankernas säkerhetskassa ska upplösas senast vid utgången av 2018. Upplösningen ska ske genom likvidation. Styrelsen beslutar om och handlägger likvidationen.

2 § Vid likvidationen ska kassans tillgångar på lämpligt sätt omvandlas till pengar, i den utsträckning det behövs för likvidationen, och användas för att betala kassans skulder. När skulderna har betalats, ska kassans återstående tillgångar fördelas mellan sparbankerna efter förhållandet mellan de bidrag som varje sparbank sammanlagt har betalat in till kassan.

3 § I årsredovisningen för räkenskapsåret 2018 ska styrelsen lämna en förvaltningsberättelse som avser likvidationen i dess helhet.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2018.
 2. Genom lagen upphävs
 - a) lagen (1934:300) om sparbankernas säkerhetskassa, och
 - b) kungörelsen (1934:515) med tillämpningsföreskrifter till lagen den 15 juni 1934 (nr 300) om sparbankernas säkerhetskassa.
 3. De upphävda författningarna gäller dock fortfarande för räkenskapsår som börjar före den 31 december 2018.

2.2 Förslag till lag om ändring i sparbankslagen (1987:619)

Härigenom föreskrivs¹ att 6 kap. 1 a, 2 b och 15 §§ sparbankslagen (1987:619)² ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 kap.

1 a §³

Om styrelsen i en sparbank tar emot eller upprättar förslag till stämmobeslut om likvidation enligt 1 §, ska styrelsen underrätta resolutionsmyndigheten (Riksgäldskontoret) och Finansinspektionen om förslaget.

Om sparbanken är försatt i resolution eller om Riksgäldskontoret *underrättar* styrelsen om att sparbanken ska försättas i resolution, får kallelse till en sparbanksstämma där frågan om likvidation ska prövas inte utfärdas.

Om sparbanken är försatt i resolution eller om Riksgäldskontoret *inom sju dagar från det att myndigheten tog emot underrättelsen meddelar* styrelsen att sparbanken ska försättas i resolution, får kallelse till en sparbanksstämma där frågan om likvidation ska prövas inte utfärdas.

2 b §⁴

Bolagsverket ska underrätta Riksgäldskontoret om en ansökan om tvångslikvidation enligt 2 § kommer in till verket. Bolagsverket ska också underrätta Finansinspektionen om ansökan gjorts av sparbankens styrelse, styrelseledamot eller huvudman.

Bolagsverket får inte besluta om likvidation, om Riksgäldskontoret har meddelat att sparbanken är försatt eller ska försättas i resolution.

Bolagsverket får inte besluta om likvidation, om Riksgäldskontoret *inom sju dagar från det att myndigheten tog emot underrättelsen* har meddelat att sparbanken är försatt eller ska försättas i resolution.

15 §

Om det enligt likvidatorernas slutredovisning finns ett överskott,

Om det enligt likvidatorernas slutredovisning finns ett överskott,

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/59/EU av den 15 maj 2014 om inrättande av en ram för återhämtning och resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av rådets direktiv 82/891/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/24/EG, 2002/47/EG, 2004/25/EG, 2005/56/EG, 2007/36/EG, 2011/35/EU, 2012/30/EU och 2013/36/EU samt Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) nr 1093/2010 och (EU) nr 648/2012, i den ursprungliga lydelsen.

² Lagen omtryckt 1996:1005.

³ Senaste lydelse 2015:1021.

⁴ Senaste lydelse 2015:1021.

skall hälften av detta tillfalla sparbankernas säkerhetskassa samt återstoden, enligt vad sparbanksstämman bestämmer, användas för allmännyttiga eller därmed jämförliga ändamål. Sparbanksstämman ska underställas Finansinspektionen, som ska tillse såväl att angiven del av överskottet utbetalas till säkerhetskassan som att återstoden används i enlighet med vad sparbanksstämman beslutat.

Om en sparbank i samband med likvidation överlåter sin rörelse till en annan sparbank, *skall* överskottet *utan hinder av* första stycket gå till den andra sparbanken. Om överlåtelsen sker till ett bankaktiebolag som tidigare övertagit en sparbanks rörelse i samband med ombildning enligt 8 kap., *skall* överskottet, enligt vad sparbanksstämman bestämmer, gå till en stiftelse som har uppkommit vid en sådan ombildning.

ska detta, enligt vad sparbanksstämman bestämmer, användas för allmännyttiga eller därmed jämförliga ändamål. Sparbanksstämman ska underställas Finansinspektionen, som *ska se till* att överskottet används i enlighet med vad sparbanksstämman beslutat.

Om en sparbank i samband med likvidation överlåter sin rörelse till en annan sparbank, *ska* överskottet *trots vad som sägs i* första stycket gå till den andra sparbanken. Om överlåtelsen sker till ett bankaktiebolag som tidigare övertagit en sparbanks rörelse i samband med ombildning enligt 8 kap., *ska* överskottet, enligt vad sparbanksstämman bestämmer, gå till en stiftelse som har uppkommit vid en sådan ombildning.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2018.

2.3 Förslag till lag om ändring i lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar

Härigenom föreskrivs¹ att 11 kap. 21 och 22 §§ lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

11 kap.

21 §²

Om styrelsen i en förening som omfattas av lagen (2015:1016) om resolution bedömer att frågan om likvidation bör hänskjutas till föreningsstämman, ska den underrätta Riksgäldskontoret och Finansinspektionen om detta.

Om föreningen är försatt i resolution eller om Riksgäldskontoret *underrättar* styrelsen om att föreningen ska försättas i resolution, får inte kallelse till stämman utfärdas.

Om föreningen är försatt i resolution eller om Riksgäldskontoret *inom sju dagar från det att myndigheten tog emot underrättelsen meddelar* styrelsen att föreningen ska försättas i resolution, får inte kallelse till stämman utfärdas.

22 §³

Om ett ärende enligt 3, 4 eller 4 a § avser en förening som omfattas av lagen (2015:1016) om resolution, ska rätten eller registreringsmyndigheten underrätta Riksgäldskontoret och Finansinspektionen om att ärendet har inletts.

Rätten eller registreringsmyndigheten får inte besluta om likvidation, om Riksgäldskontoret har meddelat att föreningen är försatt eller ska försättas i resolution.

Rätten eller registreringsmyndigheten får inte besluta om likvidation, om Riksgäldskontoret *inom sju dagar från det att myndigheten tog emot underrättelsen* har meddelat att föreningen är försatt eller ska försättas i resolution.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2018.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/59/EU av den 15 maj 2014 om inrättande av en ram för återhämtning och resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av rådets direktiv 82/891/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/24/EG, 2002/47/EG, 2004/25/EG, 2005/56/EG, 2007/36/EG, 2011/35/EU, 2012/30/EU och 2013/36/EU samt Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) nr 1093/2010 och (EU) nr 648/2012, i den ursprungliga lydelsen.

² Senaste lydelse 2015:1022.

³ Senaste lydelse 2015:1022.

2.4 Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1570) om medlemsbanker

Häri genom föreskrivs¹ att 9 kap. 1 a och 4 b §§ lagen (1995:1570) om medlemsbanker ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 kap.

1 a §²

Om styrelsen i en medlemsbank tar emot eller upprättar förslag till stämmobeslut om likvidation enligt 1 §, ska styrelsen underrätta resolutionsmyndigheten (Riksgäldskontoret) och Finansinspektionen om förslaget.

Om medlemsbanken är försatt i resolution eller Riksgäldskontoret *underrättar* styrelsen om att medlemsbanken ska försättas i resolution, får kallelse till en föreningsstämma där frågan om likvidation av medlemsbanken ska prövas inte utfärdas.

Om medlemsbanken är försatt i resolution eller Riksgäldskontoret *inom sju dagar från det att myndigheten tog emot underrättelsen meddelar* styrelsen att medlemsbanken ska försättas i resolution, får kallelse till en föreningsstämma där frågan om likvidation av medlemsbanken ska prövas inte utfärdas.

4 b §³

Om en ansökan eller anmälan enligt 2 eller 4 § kommer in till rätten eller Bolagsverket, ska rätten eller Bolagsverket underrätta Riksgäldskontoret och Finansinspektionen om ärendet.

Rätten eller Bolagsverket får inte besluta om likvidation, om Riksgäldskontoret har meddelat att medlemsbanken är försatt eller ska försättas i resolution.

Rätten eller Bolagsverket får inte besluta om likvidation, om Riksgäldskontoret *inom sju dagar från det att myndigheten tog emot underrättelsen* har meddelat att medlemsbanken är försatt eller ska försättas i resolution.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2018.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/59/EU av den 15 maj 2014 om inrättande av en ram för återhämtning och resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av rådets direktiv 82/891/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/24/EG, 2002/47/EG, 2004/25/EG, 2005/56/EG, 2007/36/EG, 2011/35/EU, 2012/30/EU och 2013/36/EU samt Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) nr 1093/2010 och (EU) nr 648/2012, i den ursprungliga lydelsen.

² Senaste lydelse 2015:1025.

³ Senaste lydelse 2015:1025.

2.5 Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1571) om insättningsgaranti

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1995:1571) om insättningsgaranti

dels att rubriken närmast efter 24 § ska utgå,

dels att 14 § ska ha följande lydelse,

dels att rubriken närmast före 11 b § ska sättas närmast före 11 d §.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

14 §¹

Om garantin för ett institut börjar gälla under ett löpande kalenderår ska avgiften för det året fastställas med hänsyn till den tid garantin gällt. Avgiften ska grundas på summan av institutets insättningar vid årets utgång och i övrigt beräknas på samma sätt som anges i 13 § andra stycket.

Om garantin för ett institut upphör att gälla under ett löpande kalenderår ska avgiften för det året fastställas med hänsyn till den tid garantin gällt. Avgiften ska i övrigt beräknas på samma sätt som anges i 12 och 13 §§.

Om ett institut helt eller delvis övergår till att omfattas av ett annat *ska* insättningsgarantisystem inom EES, de avgifter som institutet har betalat in enligt 13 § under de senaste tolv månaderna före övergången överförs till det andra insättningsgarantisystemet. Om övergången avser en del av verksamheten, ska avgifter överförs i proportion till överförda insättningar som omfattas av garantin.

Om ett institut helt eller delvis övergår till att omfattas av ett annat insättningsgarantisystem inom EES, *ska* de avgifter som institutet har betalat in enligt 13 § under de senaste tolv månaderna före övergången överförs till det andra insättningsgarantisystemet. Om övergången avser en del av verksamheten, ska avgifter överförs i proportion till överförda insättningar som omfattas av garantin.

En överföring av avgifter ska inte ske om institutet har uteslutits från garantin enligt denna lag.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2018.

¹ Senaste lydelse 2016:625.

2.6 Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

Häri genom föreskrivs i fråga om inkomstskattelagen (1999:1229)¹ dels att 39 kap. 30 och 31 §§ ska upphöra att gälla, dels att rubriken närmast före 39 kap. 30 § ska utgå, dels att 24 kap. 11 § och 39 kap. 1 § ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

24 kap.

11 §²

Bestämmelser om i vilka fall lämnad utdelning ska dras av finns för

- investmentföretag i 39 kap. 14 §,
- kooperativa föreningar i 39 kap. 22–24 §§,
- sambruksföreningar i 39 kap. 28 §, *och*
- samfälligheter i 39 kap. 29 §, – samfälligheter i 39 kap. 29 §.

och

- Sparbankernas säkerhetskassa i 39 kap. 31 §.

39 kap.

1 §³

I detta kapitel finns bestämmelser om

- försäkringsföretag i 2–13 §§,
- utländska tjänstepensionsinstitut i 13 a–13 f §§,
- investmentföretag i 14–19 §§,
- kooperativa föreningar i 21–24 §§,
- privatbostadsföretag i 25–27 §§,
- sambruksföreningar i 28 §, – sambruksföreningar i 28 §, *och*
- samfälligheter i 29 §, *och* – samfälligheter i 29 §.

– *sparbanker och Sparbankernas säkerhetskassa i 30 och 31 §§.*

1. Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2018.

2. De upphävda bestämmelserna i 39 kap. 30 och 31 §§ gäller dock fortfarande för beskattningsår som börjar före den 31 december 2018.

¹ Lagen omtryckt 2008:803.

² Senaste lydelse 2011:1271.

³ Senaste lydelse 2011:1271.

2.7 Förslag till lag om ändring i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse

dels att 1 kap. 5 §, 8 kap. 5 §, 15 kap. 1 a och 10 §§ och 16 kap. 1 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 6 a kap. 7 a §, och närmast före 6 a kap. 7 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

5 §²

I denna lag betyder

1. *anknutet företag*: ett svenskt eller utländskt företag vars huvudsakliga verksamhet består i att äga eller förvalta fast egendom, tillhandahålla datatjänster eller driva annan liknande verksamhet som har samband med den huvudsakliga verksamheten i ett eller flera kreditinstitut, värdepappersbolag eller motsvarande utländska företag,

2. *bank*: bankaktiebolag, sparbank och medlemsbank,

3. *bankaktiebolag*: ett aktiebolag som har fått tillstånd att driva bankrörelse,

4. *behörig myndighet*: en utländsk myndighet som har behörighet att utöva tillsyn över utländska kreditinstitut,

5. *EES*: Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

6. *filial*: ett avdelningskontor med självständig förvaltning, varvid även ett utländskt kreditinstituts etablering av flera driftställen ska anses som en enda filial,

7. *finansieellt institut*: ett företag som inte är kreditinstitut, värdepappersbolag eller motsvarande utländskt företag och vars huvudsakliga verksamhet är att

a) förvärva eller inneha aktier eller andelar,

b) driva värdepappersrörelse utan att vara tillståndspliktigt enligt 2 kap. 1 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, eller

c) driva en eller flera av de verksamheter som anges i 7 kap. 1 § andra stycket 2–10, 12 och 15 utan att vara tillståndspliktigt enligt 2 kap. 1 §,

8. *hemland*: det land där ett företag har fått tillstånd till rörelse som avses i denna lag,

9. *kapitalbas*: detsamma som i artikel 72 i tillsynsförordningen,

10. *kreditinstitut*: bank och kreditmarknadsföretag,

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/59/EU av den 15 maj 2014 om inrättande av en ram för återhämtning och resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av rådets direktiv 82/891/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/24/EG, 2002/47/EG, 2004/25/EG, 2005/56/EG, 2007/36/EG, 2011/35/EU, 2012/30/EU och 2013/36/EU samt Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) nr 1093/2010 och (EU) nr 648/2012, i den ursprungliga lydelsen.

² Senaste lydelse 2015:1029.

11. *kapitaltäckningsdirektivet*: Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/59/EU,

12. *kreditmarknadsbolag*: ett aktiebolag som har fått tillstånd att driva finansieringsrörelse,

13. *kreditmarknadsförening*: en ekonomisk förening som har fått tillstånd att driva finansieringsrörelse,

14. *kreditmarknadsföretag*: kreditmarknadsbolag och kreditmarknadsförening,

15. *kvalificerat innehav*: ett direkt eller indirekt ägande i ett företag, om innehavet beräknat på det sätt som anges i 5 a § representerar tio procent eller mer av kapitalet eller av samtliga röster eller annars möjliggör ett väsentligt inflytande över ledningen av företaget,

16. *medlemsbank*: en ekonomisk förening som avses i lagen (1995:1570) om medlemsbanker,

17. *sparbank*: ett företag som avses i sparbankslagen (1987:619),

18. *startkapital*: det kapital som för kreditinstitut avses i artikel 4.51 i tillsynsförordningen,

19. *utländskt bankföretag*: ett utländskt företag som i hemlandet har tillstånd att driva bankrörelse,

20. *utländskt kreditföretag*: ett utländskt företag som i hemlandet har tillstånd att driva finansieringsrörelse,

21. *utländskt kreditinstitut*: ett utländskt bankföretag och ett utländskt kreditföretag,

22. *betydande filial*: en filial som är betydande enligt artikel 51.1 i kapitaltäckningsdirektivet,

23. *blandat finansiellt holdingföretag*: ett holdingföretag enligt artikel 4.1.21 i tillsynsförordningen,

24. *blandat finansiellt moderholdingföretag inom EES*: ett inom EES etablerat blandat finansiellt holdingföretag som inte självt är ett dotterföretag till ett

a) kreditinstitut, värdepappersbolag eller EES-institut, eller

b) annat blandat finansiellt holdingföretag eller ett finansiellt holdingföretag som är etablerat i något land inom EES,

25. *EES-institut*: ett utländskt kreditinstitut eller ett utländskt värdepappersföretag som är hemmahörande i något annat land inom EES än Sverige,

26. *finansiellt holdingföretag*: ett holdingföretag enligt artikel 4.1.20 i tillsynsförordningen,

27. *finansiellt moderholdingföretag inom EES*: ett inom EES etablerat finansiellt holdingföretag som inte självt är ett dotterföretag till ett

a) kreditinstitut, värdepappersbolag eller EES-institut, eller

b) annat finansiellt holdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag som är etablerat i något land inom EES,

28. *holdingföretag med blandad verksamhet*: holdingföretag enligt artikel 4.1.22 i tillsynsförordningen,

29. *koncern*:

a) i 6 a, 6 b och 15 b kap., detsamma som i 2 kap. 1 § lagen (2015:1016) om resolution,

b) i övriga kapitel, detsamma som i 1 kap. 11 och 12 §§ aktiebolagslagen (2005:551), varvid det som sägs om moderbolag tillämpas även på andra juridiska personer än aktiebolag,

30. *koncernåterhämtningsplan*: en plan som upprättas av ett moderföretag inom EES i syfte att identifiera åtgärder som de företag i en koncern som omfattas av gruppbasead tillsyn avser att vidta för att bevara eller återställa koncernens eller ett i koncernen ingående kreditinstituts eller utländskt kreditinstituts finansiella ställning och livskraft efter en betydande försämring av den finansiella situationen,

31. *krishanteringsdirektivet*: Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/59/EU av den 15 maj 2014 om inrättande av en ram för återhämning och resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av rådets direktiv 82/891/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/24/EG, 2002/47/EG, 2004/25/EG, 2005/56/EG, 2007/36/EG, 2011/35/EU, 2012/30/EU och 2013/36/EU samt Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) nr 1093/2010 och (EU) nr 648/2012, i den ursprungliga lydelsen,

32. *moderföretag inom EES*: ett moderinstitut inom EES, ett finansiellt moderholdingföretag inom EES eller ett blandat finansiellt moderholdingföretag inom EES,

33. *moderinstitut inom EES*: ett kreditinstitut, värdepappersbolag eller EES-institut som är ett moderföretag och som inte självt är ett dotterföretag till ett

a) annat kreditinstitut, värdepappersbolag eller EES-institut, eller

b) finansiellt holdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag som är etablerat i något land inom EES,

34. *samordnande tillsynsmyndighet*: en behörig myndighet som ansvarar för att utöva gruppbasead tillsyn av moderinstitut inom EES och av institut som kontrolleras av finansiella moderholdingföretag inom EES eller blandade finansiella moderholdingföretag inom EES,

35. *tillsynsförordningen*: Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/59/EU,

35. *tillsynsförordningen*: Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012,

36. *utländskt värdepappersföretag*: ett utländskt företag som i hemlandet har tillstånd att driva värdepappersrörelse, och

37. *återhämtningsplan*: en plan som upprättas av ett kreditinstitut i syfte att identifiera åtgärder som institutet avser att vidta för att bevara eller återställa sin finansiella ställning och livskraft efter en betydande försämring av den finansiella situationen.

6 a kap.

Avvikelse från en plan

7 a §

Om det är lämpligt med hänsyn till omständigheterna, får ett kreditinstitut eller moderföretag inom EES avvika från en återhämtningsplan eller en koncernåterhämtningsplan genom att

– vidta en åtgärd före den tidpunkt då åtgärden ska vidtas enligt planen, eller

– avstå från åtgärden.

Styrelsen i ett företag som gör en sådan avvikelse från en plan ska godkänna avvikelsen. Finansinspektionen ska utan dröjsmål skriftligen underrättas om att en avvikelse från en plan görs.

Om ett moderföretag inom EES har åsidosatt sina skyldigheter enligt paragrafen, ska Finansinspektionen ingripa enligt 15 kap.

8 kap.

5 §³

Ett kreditinstitut får inte ingå avtal om tjänster på andra villkor än sådana som institutet normalt tillämpar eller ingå andra avtal på villkor som inte är affärsmässigt betingade med eller till förmån för

1. styrelseledamot,
2. *delegat* i ledande ställning som ensam eller i förening med någon annan får avgöra kreditärenden som annars *skall* avgöras av styrelsen,
3. anställd som *innehär* en ledande ställning inom institutet,
4. annan aktie- eller andelsägare än staten med ett innehav som motsvarar minst tre procent av hela kapitalet,
5. make eller sambo till *person* som avses *under* 1–4, eller
6. juridisk person i vilken *sådan person* som avses i 1–5 har ett

1. *en* styrelseledamot,
2. *en person* i ledande ställning som ensam eller i förening med någon annan får avgöra kreditärenden som annars *ska* avgöras av styrelsen,
3. *en* anställd som *har* en ledande ställning inom institutet,
4. *någon* annan aktie- eller andelsägare än staten med ett innehav som motsvarar minst tre procent av hela kapitalet,
5. *den som är* make eller sambo till *någon* som avses i 1–4, eller
6. *en* juridisk person i vilken *någon* som avses i 1–5 har ett

³ Ändringen innebär bl.a. att tredje stycket tas bort.

väsentligt ekonomiskt intresse i väsentligt ekonomiskt intresse i egenskap av delägare eller egenskap av delägare eller medlem. medlem.

En medlemsbank får inte heller ingå sådana avtal som avses i första stycket med eller till förmån för en lekmannearevisor i banken.

Finansinspektionen prövar om en delegat eller en anställd har sådan ledande ställning som avses i första stycket 2 och 3.

15 kap.

1 a §⁴

Finansinspektionen ska ingripa mot någon som ingår i ett kreditinstituts styrelse eller är dess verkställande direktör, eller ersättare för någon av dem, om kreditinstitutet

1. har fått tillstånd att driva bank- eller finansieringsrörelse genom att lämna falska uppgifter eller på annat otillbörligt sätt,

2. i strid med 14 kap. 4 § första stycket låter bli att till Finansinspektionen anmäla sådana förvärv och avyttringar som avses där,

3. i strid med 14 kap. 4 § tredje stycket låter bli att till Finansinspektionen anmäla namnen på de ägare som har ett kvalificerat innehav av aktier eller andelar i institutet samt storleken på innehaven,

4. inte uppfyller kraven i 6 kap. 1–4 a, 4 c eller 5 § eller i föreskrifter som har meddelats med stöd av 16 kap. 1 § 4,

5. låter bli att lämna information till Finansinspektionen eller lämnar ofullständig eller felaktig information om efterlevnaden av skyldigheten att uppfylla kapitalbaskraven enligt artikel 92 i tillsynsförordningen, i strid med artikel 99.1 i den förordningen,

6. låter bli att rapportera eller lämnar ofullständig eller felaktig information till Finansinspektionen när det gäller data som avses i artikel 101 i tillsynsförordningen,

7. låter bli att lämna information till Finansinspektionen eller lämnar ofullständig eller felaktig information om en stor exponering i strid med artikel 394.1 i tillsynsförordningen,

8. låter bli att lämna information till Finansinspektionen eller lämnar ofullständig eller felaktig information om likviditet i strid med artikel 415.1 och 415.2 i tillsynsförordningen,

9. låter bli att lämna uppgifter till Finansinspektionen eller lämnar ofullständig eller felaktig information om sin bruttosoliditet i strid med artikel 430.1 i tillsynsförordningen,

10. vid upprepade tillfällen eller systematiskt låter bli att hålla likvida tillgångar i strid med artikel 412 i tillsynsförordningen,

11. utsätter sig för en exponering som överskrider gränserna enligt artikel 395 i tillsynsförordningen,

12. är exponerat för kreditrisken i en värdepapperiseringsposition utan att uppfylla villkoren i artikel 405 i tillsynsförordningen,

⁴ Senaste lydelse 2017:646.

13. låter bli att lämna information eller lämnar ofullständig eller felaktig information i strid med någon av artiklarna 431.1–431.3 och 451.1 i tillsynsförordningen,

14. gör betalningar till innehavare av instrument som ingår i institutets kapitalbas i strid med 8 kap. 3 och 4 §§ lagen (2014:966) om kapitalbuffertar eller artikel 28, 51 eller 63 i tillsynsförordningen, när dessa artiklar förbjuder sådana betalningar till innehavare av instrument som ingår i kapitalbasen,

15. har befunnits ansvarigt för en allvarlig, upprepad eller systematisk överträdelse av lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism eller föreskrifter som har meddelats med stöd av den lagen,

16. har befunnits ansvarigt för en allvarlig, upprepad eller systematisk överträdelse av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/847 av den 20 maj 2015 om uppgifter som ska åtfölja överföringar av medel och om upphävande av förordning (EG) nr 1781/2006,

17. har tillåtit en styrelseledamot, verkställande direktören eller ersättare för någon av dem att åta sig ett sådant uppdrag i institutet eller kvarstå i institutet trots att kraven i 3 kap. 2 § första stycket 4 eller 5, 10 kap. 8 a–8 c §§, 12 kap. 6 a–6 c §§ eller i föreskrifter som har meddelats med stöd av 16 kap. 1 § 2 inte är uppfyllda,

18. i strid med 6 a kap. 2 § låter bli att upprätta eller lämna in en
koncernåterhämtningsplan, 18. i strid med 6 a kap. 1 eller 2 § låter bli att upprätta eller lämna in en återhämtningsplan eller en koncernåterhämtningsplan,

19. i strid med 6 b kap. 11 § låter bli att anmäla att koncerninternt finansiellt stöd ska lämnas,

20. i strid med 13 kap. 4 a och 5 a §§ låter bli att underrätta Finansinspektionen om institutet fallerar eller sannolikt kommer att falla, eller

21. i strid med 28 kap. 1 § lagen (2015:1016) om resolution låter bli att lämna begärda upplysningar till Riksgäldskontoret.

Lydelse enligt lagrådsremissen
Ytterligare verktyg för
makrotillsyn

Föreslagen lydelse

10 §

Om ett kreditinstitut underlåter att i tid lämna de upplysningar som föreskrivits med stöd av 16 kap. 1 § första stycket 13, får Finansinspektionen besluta att institutet ska betala en förseningsavgift med högst 100 000 kronor

Avgiften tillfaller staten.

Om ett kreditinstitut underlåter att i tid lämna de upplysningar som föreskrivits med stöd av 16 kap. 1 § första stycket 15, får Finansinspektionen besluta att institutet ska betala en förseningsavgift med högst 100 000 kronor.

16 kap.

1 §⁵

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. vilken information ett kreditinstitut ska lämna till sina kunder eller till dem som institutet erbjuder sina tjänster,

2. de krav som ska gälla för deltagande i ledningen av ett kreditinstitut enligt 3 kap. 2 § första stycket 4 och 5 och 14 kap. 2 § andra stycket 1,

3. vilka poster som får räknas in i startkapitalet enligt 3 kap. 5–7 §§,

4. vilka åtgärder som ett kreditinstitut ska vidta för att uppfylla de krav på soliditet och likviditet, riskhantering, genomlysning, system för hantering av uppgifter om insättare och deras insättningar, amortering, sundhet, att inte bidra till finansiella obalanser på kreditmarknaden samt riktlinjer och instruktioner som avses i 6 kap. 1–5 §§,

5. erkännande av utländska krav enligt 6 kap. 3 d §,

6. innehållet i en återhämtningsplan enligt 6 a kap. 1 § och en koncernåterhämtningsplan enligt 6 a kap. 2 §, när planerna ska upprättas och hur ofta de ska uppdateras,

7. innehållet i en ansökan om godkännande av avtal gällande koncerninternt finansiellt stöd enligt 6 b kap. 3 § första stycket,

8. vad det beslut som styrelsen i det stödgivande företaget fattar enligt 6 b kap. 8 § ska innehålla,

9. innehållet i en anmälan om givande av koncerninternt finansiellt stöd enligt 6 b kap. 11 §,

10. offentliggörandet av information enligt 6 b kap. 16 §,

11. vilka åtgärder som ett kreditinstitut ska vidta för att uppfylla de krav på kreditprövning, dokumentation och beslutsunderlag som avses i 8 kap. 1–4 §§ i fråga om
– krediter till andra än konsumenter, och

– sådana krediter till konsumenter som utgör bostadskrediter,

12. tillhandahållande av tjänster till en jävskrets som avses i 8 kap. 5 och 6 §§,

11. kreditinstituts mångfaldspolicy vid tillsättandet av styrelse samt resurser för introduktion och utbildning av styrelseledamöter,

12. vilka begränsningar som gäller när ett bankaktiebolag eller ett kreditmarknadsbolag tar emot egna aktier eller aktier i sitt moderbolag som pant enligt 10 kap. 12 §,

13. vilka upplysningar ett kredit-

13. kreditinstituts mångfaldspolicy vid tillsättandet av styrelse samt resurser för introduktion och utbildning av styrelseledamöter,

14. vilka begränsningar som gäller när ett bankaktiebolag eller ett kreditmarknadsbolag tar emot egna aktier eller aktier i sitt moderbolag som pant enligt 10 kap. 12 §,

15. vilka upplysningar ett kredit-

⁵ Senaste lydelse 2016:346.

institut och sådana utländska kreditinstitut som inrättat filial i Sverige ska lämna till Finansinspektionen för dess tillsynsverksamhet,

14. vilka kreditinstitut som ska upprätta register som avses i 13 kap. 8 a §, vad registren ska innehålla och inom vilken tid kreditinstitutet ska ge in registren för olika typer av avtal, och

15. sådana avgifter för tillsyn, ansökningar, anmälningar och underrättelser som avses i 13 kap. 16 §.

institut och sådana utländska kreditinstitut som inrättat filial i Sverige ska lämna till Finansinspektionen för dess tillsynsverksamhet,

16. vilka kreditinstitut som ska upprätta register som avses i 13 kap. 8 a §, vad registren ska innehålla och inom vilken tid kreditinstitutet ska ge in registren för olika typer av avtal, och

17. sådana avgifter för tillsyn, ansökningar, anmälningar och underrättelser som avses i 13 kap. 16 §.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2018.

2.8 Förslag till lag om ändring i aktiebolagslagen (2005:551)

Härigenom föreskrivs¹ att 25 kap. 4 a och 10 a §§ aktiebolagslagen (2005:551) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

25 kap.

4 a §²

Om styrelsen i ett bolag som omfattas av lagen (2015:1016) om resolution tar emot eller upprättar ett förslag till stämmobeslut om likvidation enligt 3 eller 4 §, ska styrelsen underrätta Riksgäldskontoret och Finansinspektionen om förslaget.

Om bolaget är försatt i resolution eller om Riksgäldskontoret *underrättar* styrelsen om att bolaget ska försättas i resolution, får kallelse till en bolagsstämma där frågan om likvidation av bolaget ska prövas inte utfärdas.

Om bolaget är försatt i resolution eller om Riksgäldskontoret *inom sju dagar från det att myndigheten tog emot underrättelsen meddelar* styrelsen att bolaget ska försättas i resolution, får kallelse till en bolagsstämma där frågan om likvidation av bolaget ska prövas inte utfärdas.

10 a §³

Om *bolaget* omfattas av lagen (2015:1016) om resolution, ska Bolagsverket eller domstolen underrätta Riksgäldskontoret och Finansinspektionen om *ansökan eller anmälan om likvidation*.

Bolagsverket eller domstolen får inte besluta om likvidation, om Riksgäldskontoret har meddelat att bolaget är försatt eller ska försättas i resolution.

Om *ett ärende eller mål enligt 11, 12, 17 eller 21 § avser ett bolag som omfattas av lagen (2015:1016) om resolution*, ska Bolagsverket eller domstolen underrätta Riksgäldskontoret och Finansinspektionen om *att ärendet eller målet har inletts*.

Bolagsverket eller domstolen får inte besluta om likvidation, om Riksgäldskontoret *inom sju dagar från det att myndigheten tog emot underrättelsen* har meddelat att

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/59/EU av den 15 maj 2014 om inrättande av en ram för återhämtning och resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av rådets direktiv 82/891/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/24/EG, 2002/47/EG, 2004/25/EG, 2005/56/EG, 2007/36/EG, 2011/35/EU, 2012/30/EU och 2013/36/EU samt Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) nr 1093/2010 och (EU) nr 648/2012, i den ursprungliga lydelsen.

² Senaste lydelse 2015:1030.

³ Senaste lydelse 2015:1030.

bolaget är försatt eller ska försättas
i resolution.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2018.

2.9 Förslag till lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden

dels att 25 kap. 1 a § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 8 a kap. 8 a §, och närmast före 8 a kap. 8 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 a kap.

Avvikelse från en plan

8 a §

Om det är lämpligt med hänsyn till omständigheterna, får ett värdepappersbolag eller moderföretag inom EES avstå från en återhämtningsplan eller en koncernåterhämtningsplan genom att

– vidta en åtgärd före den tidpunkt då åtgärden ska vidtas enligt planen, eller

– avstå från åtgärden.

Styrelsen i ett bolag som gör en sådan avvikelse från en plan ska godkänna avvikelsen. Finansinspektionen ska utan dröjsmål skriftligen underrättas om att en avvikelse från en plan görs.

Om ett moderföretag inom EES har åsidosatt sina skyldigheter enligt paragrafen, ska Finansinspektionen ingripa enligt 25 kap.

Lydelse enligt SFS 2017:679

Föreslagen lydelse

25 kap.

1 d §

Finansinspektionen ska, utöver i de fall som anges i 1 a och 1 b §§,

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/59/EU av den 15 maj 2014 om inrättande av en ram för återhämtningsplaner och resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av rådets direktiv 82/891/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/24/EG, 2002/47/EG, 2004/25/EG, 2005/56/EG, 2007/36/EG, 2011/35/EU, 2012/30/EU och 2013/36/EU samt Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) nr 1093/2010 och (EU) nr 648/2012, i den ursprungliga lydelsen.

ingripa mot någon som ingår i ett värdepappersbolags styrelse eller är dess verkställande direktör, eller ersättare för någon av dem, om värdepappersbolaget

1. har fått tillstånd att driva värdepappersrörelse genom att lämna falska uppgifter eller på annat otillbörligt sätt,

2. inte uppfyller kraven i 3 kap. 5 § första stycket eller har tillåtit en styrelseledamot, verkställande direktören eller ersättare för någon av dem att åta sig ett sådant uppdrag i bolaget eller kvarstå i bolaget trots att kraven i 3 kap. 1 § första stycket 5 eller 6 eller någon av 8 kap. 8 b–8 d §§ eller i föreskrifter som meddelats med stöd av 3 kap. 12 § 2 inte är uppfyllda,

3. åsidosatt sina skyldigheter enligt 5 kap. 4 §,

4. inte uppfyller kraven i någon av 8 kap. 3–6, 8 eller 8 f §§ eller i föreskrifter som meddelats med stöd av 8 kap. 35 § 1,

5. i strid med 8 a kap. 3 § låter bli att upprätta eller lämna in en koncernåterhämtningsplan, 5. i strid med 8 a kap. 2 eller 3 § låter bli att upprätta eller lämna in en återhämtningsplan eller en koncernåterhämtningsplan,

6. i strid med 8 b kap. 11 § låter bli att anmäla att koncerninternt finansiellt stöd ska lämnas,

7. i strid med 23 kap. 3 c § låter bli att underrätta Finansinspektionen om att värdepappersbolaget fallerar eller sannolikt kommer att falla,

8. i strid med 24 kap. 5 § första stycket låter bli att till Finansinspektionen anmäla sådana förvärv och avyttringar som avses där,

9. i strid med 24 kap. 5 § tredje stycket låter bli att till Finansinspektionen anmäla namnen på de ägare som har ett kvalificerat innehav av aktier i bolaget samt storleken på innehaven,

10. gör betalningar till innehavare av instrument som ingår i bolagets kapitalbas i strid med 8 kap. 3 och 4 §§ lagen (2014:966) om kapitalbuffertar eller artikel 28, 51 eller 63 i tillsynsförordningen, när dessa artiklar förbjuder sådana betalningar till innehavare av instrument som ingår i kapitalbasen,

11. i strid med 28 kap. 1 § lagen (2015:1016) om resolution låter bli att lämna begärda upplysningar till Riksgäldskontoret,

12. har befunnits ansvarigt för en allvarlig, upprepad eller systematisk överträdelse av lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, eller föreskrifter som meddelats med stöd av den lagen,

13. låter bli att lämna information till Finansinspektionen eller lämnar ofullständig eller felaktig information om efterlevnaden av skyldigheten att uppfylla kapitalbaskraven enligt artikel 92 i tillsynsförordningen, i strid med artikel 99.1 i den förordningen,

14. låter bli att rapportera eller lämnar ofullständig eller felaktig information till Finansinspektionen när det gäller data som avses i artikel 101 i tillsynsförordningen,

15. låter bli att lämna information till Finansinspektionen eller lämnar ofullständig eller felaktig information om en stor exponering i strid med artikel 394.1 i tillsynsförordningen,

16. låter bli att lämna information till Finansinspektionen eller lämnar ofullständig eller felaktig information om likviditet i strid med artikel 415.1 och 415.2 i tillsynsförordningen,

17. låter bli att lämna uppgifter till Finansinspektionen eller lämnar ofullständig eller felaktig information om sin bruttosoliditet i strid med artikel 430.1 i tillsynsförordningen,

18. vid upprepade tillfällen eller systematiskt låter bli att hålla likvida tillgångar i strid med artikel 412 i tillsynsförordningen,

19. utsätter sig för en exponering som överskrider gränserna enligt artikel 395 i tillsynsförordningen,

20. är exponerat för kreditrisken i en värdepapperiseringsposition utan att uppfylla villkoren i artikel 405 i tillsynsförordningen, eller

21. låter bli att lämna information eller lämnar ofullständig eller felaktig information i strid med någon av artiklarna 431.1–431.3 och 451.1 i tillsynsförordningen.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2018.

2.10 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Häri genom föreskrivs¹ att 30 kap. 12 e § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

30 kap.

12 e §²

Sekretess enligt 12 a § andra stycket hindrar inte att en uppgift lämnas ut till en konkursförvaltare eller en likvidator enligt vad som föreskrivs i 28 kap. 6 § lagen (2015:1016) om resolution.

Om Riksgäldskontoret med stöd av första stycket lämnar uppgift till en konkursförvaltare eller en likvidator, får myndigheten vid utlämnandet göra ett förbehåll som inskränker konkursförvaltarens eller likvidatorns rätt att lämna uppgiften vidare eller utnyttja den. Ett sådant förbehåll får inte innebära ett förbud att utnyttja uppgiften om den behövs för att konkursförvaltaren eller likvidatorn ska kunna fullgöra sina skyldigheter med anledning av konkursen eller likvidationen.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2018.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/59/EU av den 15 maj 2014 om inrättande av en ram för återhämtning och resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av rådets direktiv 82/891/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/24/EG, 2002/47/EG, 2004/25/EG, 2005/56/EG, 2007/36/EG, 2011/35/EU, 2012/30/EU och 2013/36/EU samt Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) nr 1093/2010 och (EU) nr 648/2012, i den ursprungliga lydelsen.

² Paragrafen fick sin nuvarande beteckning genom 2016:628.

3 Sparbankernas säkerhetskassa

Promemorians förslag: Sparbankernas säkerhetskassa ska upplösas senast vid utgången av 2018. Upplösningen ska ske genom likvidation. Styrelsen ska besluta om och handlägga likvidationen.

Vid likvidationen ska kassans tillgångar på lämpligt sätt omvandlas till pengar, i den utsträckning det behövs för likvidationen, och användas för att betala kassans skulder. När skulderna har betalats, ska kassans återstående tillgångar fördelas mellan sparbankerna efter förhållandet mellan de bidrag som varje sparbank sammanlagt har betalat in till kassan.

I årsredovisningen för räkenskapsåret 2018 ska styrelsen lämna en förvaltningsberättelse som avser likvidationen i dess helhet.

Skälen för promemorians förslag

Den rättsliga regleringen av Sparbankernas säkerhetskassa

Sparbankernas säkerhetskassa regleras i lagen (1934:300) om sparbankernas säkerhetskassa, förkortad LSS, och kungörelsen (1934:515) med tillämpningsföreskrifter till lagen den 15 juni 1934 (nr 300) om sparbankernas säkerhetskassa, förkortad KSS. Huvuddragen i LSS och KSS har kvarstått oförändrade sedan kassan bildades (se prop. 1934:54).

Motsvarande gäller den inkomstskatterättsliga regleringen (se prop. 1934:214).

Kassans verksamhet

Kassan är en för sparbankerna i riket ”gemensam fond” med uppgift att trygga sparbankernas verksamhet och insättarnas rätt (se 1 § LSS). Kassan lämnar dels bistånd åt sparbank som på grund av inträffade eller väntade förluster råkat i eller kan befaras råka i svårigheter, dels gottgörelse åt insättare i sparbank, som trätt i likvidation eller försatts i konkurs (se 6 § LSS). Styrelsens beslut om bistånd eller gottgörelse får inte överklagas (se prop. 1934:54 s. 44).

Bistånd och gottgörelse finansieras genom årliga bidrag från sparbankerna. Bidrag ska betalas så länge som behållningen i kassan inte överstiger 10 miljoner kronor (se 2 § LSS). Kassans medel ska som utgångspunkt sättas in på konto i Riksgäldskontoret eller Sveriges riksbank eller placeras i statspapper (se 5 § LSS). Redan den 1 januari 1968 uppgick behållningen i kassan till ca 17 miljoner kronor (se prop. 1968:143 s. 257 f.).

Rätten till bistånd eller gottgörelse är inte beroende av om sparbanken har lämnat bidrag till kassan eller inte (se prop. 1934:54 s. 30 f.).

Kassans förvaltning och årsredovisning

Kassan förvaltas av en styrelse, som består av fem ledamöter, med säte i Stockholm. En av ledamöterna – tillika ordföranden – utses av regeringen och fyra av ledamöterna utses av Sparbankernas Riksförbund. Styrelsens ledamöter utses för viss tid (se 4 § LSS och 1 § KSS).

Styrelsen kan anta – och entlediga – befattningshavare hos kassan samt bestämma deras ersättning och övriga anställningsvillkor (se 5 § KSS).

Kassans firma tecknas som utgångspunkt av styrelsen (se 6 § KSS).

Kassans räkenskapsår är kalenderåret. Styrelsen ska före utgången av februari månad året efter räkenskapsårets utgång lämna en årsredovisning för räkenskapsåret. Styrelsens förvaltning och kassans räkenskaper ska granskas av två revisorer. Dessa utses årligen, varav en av Finansinspektionen och en av Sparbankernas Riksförbund. Revisorerna ska senast den 31 mars varje år till Finansinspektionen lämna en revisionsberättelse, i vilken de ska till- eller avstyrka ansvarsfrihet för styrelsen. Finansinspektionen ska i sin tur till regeringen lämna ett utlåtande över revisionsberättelsen. Regeringen beslutar därefter om ansvarsfrihet för styrelsen (se 7 § LSS samt 7–9 §§ KSS).

Styrelsens och revisorernas ansvar mot kassan regleras i lag (4 och 7 §§ LSS).

Sparbankernas rätt till kassans tillgångar

Sparbankerna har enligt 3 § LSS rätt till kassans tillgångar vid dess upplösning. Bestämmelsen hade ursprungligen följande lydelse:

Uppgår kassans behållning tjugo miljoner kronor, skall hälften av den behållna avkastningen årligen utdelas till sparbankerna efter förhållandet mellan de bidrag varje sparbank sammanlagt inbetalat till kassan. Uppgår behållningen till ett belopp motsvarande en procent av de medel, som sparbankerna vid utgången av nästföregående kalenderår sammanlagt förvaltade, skall hela avkastningen efter samma grund utdelas. I övrigt äger sparbank, så länge kassan består, ej göra gällande någon rätt till kassans tillgångar.

Sparbanks rätt till framtida utdelning eller till kassans tillgångar vid dess upplösning må ej uppföras som tillgång i sparbankens räkenskaper eller överlätas annorledes än i samband med överlåtelse av sparbankens rörelse å annan sparbank.

I bestämmelsen ligger att en sparbanks sammanlagda bidrag till kassan motsvarar en andel i den. En sparbanks rätt till utdelning och kassans tillgångar vid dess upplösning står i proportion till sparbankens andel i kassan. Det innebär att en sparbank som inte har lämnat bidrag till kassan inte har rätt till utdelning eller kassans tillgångar vid dess upplösning.

En sparbanks andel i kassan får bara överlätas i samband med att en sparbanks rörelse överläts till en annan sparbank. Begränsningen av rätten att överlåta andelen innebär att om en sparbank upphör utan att övertas av en annan sparbank, upphör också sparbankens andel i kassan. Det innebär i sin tur att övriga sparbankers andelar i kassan ökar i motsvarande grad (se prop. 1934:54 s. 31).

Den 1 januari 1969 slopades bestämmelserna om utdelning i 3 § första stycket LSS (se prop. 1968:143, bet. 1968:BaU60, rskr. 1968:368 och SFS 1968:604). Det innebar ingen förändring av synsättet att en sparbanks rätt till kassans tillgångar vid dess upplösning står i proportion till sparbankens andel i kassan.

Kassans civilrättsliga ställning

Kassans har uppfattats som ”en utbruten del av sparbankernas tillgångar, som hopsamlas hos kassan” (se prop. 1934:241 s. 9 f.). Samtidigt är kassans civilrättsliga ställning oklar (se t.ex. samma prop. s. 8–10, där det framhålls att kassan under alla omständigheter inte utgör en ekonomisk förening).

Kassans inkomstskatterättsliga ställning

Sparbankerna är skattskyldiga till inkomstskatt.

Bidrag som en sparbank lämnar till kassan ska dras av (39 kap. 30 § inkomstskattelagen [1999:1229], förkortad IL). Bidraget ska tas upp hos kassan. Utdelning som kassan lämnar till sparbankerna ska dras av (39 kap. 31 § IL). I det ligger att kassan utgör ett eget skattesubjekt. Det får ses mot bakgrund av att kassan har uppfattats som en ”en utbruten del av sparbankernas tillgångar, som hopsamlas hos kassan” (se prop. 1934:241 s. 9 f.).

Regelverken om krishantering och insättningsgarantin

Det regelverk om krishantering som infördes den 1 februari 2015 innebär i korthet dels att stöd får lämnas till kreditinstitut i vissa fall, om det behövs för att motverka en allvarlig störning av det finansiella systemet i Sverige, dels att Riksgäldskontoret får ta kontroll över t.ex. ett kreditinstitut i syfte att rekonstruera eller avveckla verksamheten, om det behövs för att värna den finansiella stabiliteten (s.k. resolution).

Reglerna finns i lagen (2015:1017) om förebyggande statligt stöd till kreditinstitut och lagen (2015:1016) om resolution (förkortad LOR), som i svensk rätt genomför Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/59/EU av den 15 maj 2014 om inrättande av en ram för återhämtning och resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av rådets direktiv 82/891/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/24/EG, 2002/47/EG, 2004/25/EG, 2005/56/EG, 2007/36/EG, 2011/35/EU, 2012/30/EU och 2013/36/EU samt Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) nr 1093/2010 och (EU) nr 648/2012, i det följande benämnt krishanteringsdirektivet.

Regelverket om insättningsgarantin innebär i korthet att insättningar i t.ex. kreditinstitut garanteras till visst belopp. Reglerna finns i lagen (1995:1571) om insättningsgaranti, förkortad IGL, som i svensk rätt genomför Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/49/EU av den 16 april 2014 om insättningsgarantisystem.

Upplösning av Sparbankernas säkerhetskassa

Sedan kassan bildades har styrelsen behandlat endast ett tiotal ansökningar om bistånd eller gottgörelse. Sparbankerna omfattas av regelverket om krishantering. Insättare i sparbankerna omfattas dessutom av regelverket om insättningsgarantin. Genom dessa regelverk tillgodoses de syften som kassan avser att tillgodose (jfr prop. 1995/96:60 s. 116). Mot den bakgrunden bör kassan upplösas vid utgången av 2018.

Upplösningen bör ske genom likvidation (se prop. 1934:241 s. 9 f.).

Kassans tillgångar utgörs i allt väsentligt av medel som har placerats på ett räntebärande konto i en privat bank (ca 80 miljoner kronor). Som utgångspunkt gäller att kassans tillgångar överstiger skulderna. Med hänsyn till den begränsade verksamhet som har bedrivits i kassan, bör det inte införas någon skyldighet för styrelsen att ansöka om kallelse på okända borgenärer enligt lagen (1981:131) om kallelse på okända borgenärer.

Genom förslaget att upplösa kassan uppkommer frågan om vem kassans återstående tillgångar ska tillfalla.

Kassan är en genom lagstiftning bildad ”fond”, som förvaltas av en styrelse. I bilagan till förordningen (1996:1515) med instruktion för Regeringskansliet anges kassans styrelse i avsnitt 6.3 (”Myndigheter m.fl.”) under Finansdepartementet. Regeringen beslutar om ansvarsfrihet för styrelsen. I det ligger att det får antas vara staten – inte sparbankerna – som kan göra gällande anspråk mot styrelsen och revisorerna enligt 4 och 7 §§ LSS. Mot den bakgrunden framstår kassan inte som en juridisk person.

Det kan visserligen göras gällande att kassans tillgångar bör tillfalla staten i egenskap av förvaltare och innehavare av kassans tillgångar. Kassans tillgångar har emellertid förutsatts vara ”en utbruten del av sparbankernas tillgångar, som hopsamlas hos kassan”. I det ligger att sparbankerna har en på 3 § LSS grundad rätt till kassans tillgångar vid dess upplösning. Mot den bakgrunden bör kassans återstående tillgångar som utgångspunkt tillfalla sparbankerna (inte staten).

Det aktualiserar frågan hur de återstående tillgångarna ska fördelas mellan sparbankerna.

Det finns i dag ca 60 sparbanker i Sverige. Av dessa har ca 50 bidragit till att uppfylla ca 15 procent av målnivån för kassans behållning. I övrigt har bidragen till kassan lämnats av sparbanker som har upplösts, framför allt av sparbanker som har uppgått i banker som inte utgör sparbanker.

Det är endast sparbanker som har bidragit till kassan som har rätt till kassans tillgångar när den upplöses. Mot den bakgrunden bör kassans tillgångar – med tillämpning av 3 § LSS – fördelas mellan sparbankerna efter förhållandet mellan de bidrag som varje sparbank sammanlagt har betalat in till kassan.

4 Föreskriftsrätt för Finansinspektionen

Promemorians förslag: Föreskriftsrätten för Finansinspektionen ska utökas i fråga om kreditinstitutens kreditprocesser och jävskrediter.

Skälen för promemorians förslag

Kreditprocessen

Vid sidan av de övergripande bestämmelserna om ett kreditinstituts rörelse i 6 kap. lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, förkortad LBF, – t.ex. bestämmelsen om riskhantering i 2 § – finns särskilda bestämmelser om hantering av krediter och övriga engagemang i 8 kap. samma lag. Det gäller framför allt bestämmelserna om kreditinstituts kreditprocess – kreditprövning, beslutsunderlag, dokumentation och kreditliknande engagemang – i 8 kap. 1–4 §§.

Innan ett kreditinstitut beslutar att bevilja en kredit ska det pröva risken för att förpliktelser som följer av kreditavtalet inte kan fullgöras. Institutet får bevilja en kredit bara om förpliktelserna på goda grunder kan förväntas bli fullgjorda (se 8 kap. 1 § LBF). Ett kreditinstituts kreditprövning ska vara organiserad så att den som fattar beslut i ett ärende har tillräckligt beslutsunderlag för att bedöma risken med att bevilja krediten (se 8 kap. 2 § LBF). Slutligen ska ett kreditinstituts kreditbeslut dokumenteras så att beslutsunderlaget redovisas och att kreditärendets hantering även i övrigt kan följas (se 8 kap. 3 § LBF). Dessa bestämmelser tillämpas även på kreditliknande engagemang (se 8 kap. 4 § LBF).

Bestämmelserna – som har ramkaraktär – syftar i första hand till att skapa förutsättningar för stabila kreditinstitut genom att begränsa risken för kreditförluster hos instituten (se prop. 2002/03:139 s. 320–328). I förlängningen bidrar de också till att konsumenternas ställning på finansmarknaden förstärks.

Finansinspektionen får meddela föreskrifter om vilka åtgärder ett kreditinstitut ska vidta för att uppfylla det allmänna kravet på riskhantering i 6 kap. 2 § LBF (se 16 kap. 1 § 4 LBF och 5 kap. 2 § 5 förordningen [2004:329] om bank- och finansieringsrörelse, förkortad FBF).

Vid sidan av bestämmelserna i LBF ska kreditinstituten vid sin kreditgivning också tillämpa bestämmelserna i konsumentkreditlagen (2010:1846), förkortad KKrL, om god kreditgivningssed, kreditprövning och dokumentation.

Lagen (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter, förkortad bolånelagen, genomför i svensk rätt – tillsammans med t.ex. 12 och 12 a §§ KKrL – Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/17/EU av den 4 februari 2014 om konsumentkreditavtal som avser bostadsfastighet och om ändring av direktiven 2008/48/EG och 2013/36/EU och förordning (EU) nr 1093/2010, i det följande benämnt bolånedirektivet. Den innebär, såvitt nu är av intresse, att yrkesmässig verksamhet med kreditgivning i fråga om bostadskrediter till konsumenter förutsätter tillstånd. Tillståndsplikten gäller inte kreditinstitut och bara vissa bestämmelser i bolånelagen gäller kreditinstituten (se 1 kap. 2 § bolånelagen).

Finansinspektionen har meddelat föreskrifter och allmänna råd också i fråga om bostadskrediter (se Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd [FFFS 2016:29] om verksamhet med bostadskrediter).

Bestämmelserna i KKrL och bolånelagen gäller kreditgivning till konsumenter. Bolånelagen och 12 a § KKrL är dessutom begränsade till bostadskrediter.

Liksom KKrL syftar bolånelagen i första hand till att stärka konsumenternas ställning på finansmarknaden. Till det kommer att bolånedirektivet i förlängningen kan bidra till att den finansiella stabiliteten förstärks (se prop. 2015/16:197 s. 57).

Utökad föreskriftsrätt i fråga om kreditprocessen

Undermåliga kreditprocesser i kreditinstituten får antas ha varit en bidragande faktor vid uppkomsten av finanskrisen 2008–2010. Finansinspektionen har i en promemoria till regeringen framhållit att det i kreditriskundersökningar, som ingår i inspektionens operativa tillsyn, framkommit att det dessutom fortsätter att förekomma brister i kreditinstituten kreditprocesser (Fi2013/04098/B). Det talar för att den nuvarande ordningen inte har varit tillräcklig för att identifiera och hantera de risker som kreditinstituten kreditgivning är förenad med.

För att ett kreditinstituts rörelse ska kunna bedrivas på ett sådant sätt att institutets förmåga att fullgöra sina förpliktelser inte äventyras, behöver kreditprocessen ske på ett omsorgsfullt sätt. Med en utökad föreskriftsrätt kan Finansinspektionen lägga fast principer för de mest centrala delarna av kreditprocessen och klargöra vilka åtgärder som kreditinstituten ska vidta för att uppfylla kraven i 8 kap. 1–4 §§ LBF. I förlängningen bidrar det till att ytterligare förstärka den finansiella stabiliteten.

Mot den bakgrunden bör regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer (Finansinspektionen) få meddela föreskrifter om kreditprövning, beslutsunderlag och dokumentation enligt 8 kap. 1–4 §§ LBF.

Det föranleder frågan om föreskriftsrätten behöver begränsas på grund av unionsrätten.

KKrL genomför i svensk rätt Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/48/EG av den 23 april 2008 om konsumentkreditavtal och om upphävande av rådets direktiv 87/102/EEG, i det följande benämnt konsumentkreditdirektivet. Konsumentkreditdirektivet är ett fullharmoniseringsdirektiv (se artikel 22.1). Det innebär att den nationella regleringen inte får avvika från det rättsläge som ska uppnås genom direktivet. Medlemsstaterna får således i nationell rätt endast fylla ut eller precisera det som anges i direktivet i den mån direktivet kan anses ge utrymme för det.

Enligt KKrL ska kreditgivaren pröva om konsumenten har ekonomiska förutsättningar att fullgöra vad han eller hon åtar sig enligt kreditavtalet (12 §). Kreditprövningen ska grundas på tillräckliga uppgifter om konsumentens ekonomiska förhållanden och krediten får endast beviljas om konsumenten har ekonomiska förutsättningar att fullgöra sitt åtagande. Bestämmelsen genomför artikel 8.1 i konsumentkreditdirektivet. Enligt den artikeln ska medlemsstaterna säkerställa att kredit-

givaren innan kreditavtalet ingås gör en bedömning av konsumentens kreditvärdighet, på grundval av tillräckliga uppgifter som i förekommande fall erhållits från konsumenten och, när så är nödvändigt, på grundval av sökning i relevant databas. Det framgår också att medlemsstater vars lagstiftning kräver att kreditgivare måste göra en bedömning av konsumenters kreditvärdighet på grundval av en sökning i relevant databas får behålla det kravet.

Frågan om vad som avses med tillräckliga uppgifter i konsumentkreditdirektivets mening har varit föremål för prövning i EU-domstolens dom den 18 december 2014 i mål C-449/13, CA Consumer Finance SA mot Ingrid Bakkaus m.fl. Frågan i målet var om artikel 8 i direktivet skulle tolkas så att den utgör hinder mot att en konsumentens kreditvärdighet bedöms endast utifrån de uppgifter som konsumenten själv har lämnat, utan att dessa uppgifter faktiskt verifieras mot andra uppgifter. EU-domstolen uttalade att direktivet inte på ett uttömmande sätt anger vilka uppgifter som en kreditgivare ska lägga till grund för sin bedömning av konsumentens kreditvärdighet och att det inte heller anger om dessa uppgifter ska verifieras och på vilket sätt. Enligt EU-domstolen ger ordalydelsen i artikel 8.1, jämförd med skäl 26 till direktivet, snarare kreditgivaren ett utrymme för en skönsmässig bedömning när denne ska avgöra huruvida de tillgängliga uppgifterna är tillräckliga som dokumentation av konsumentens kreditvärdighet och huruvida de måste stämmas av mot andra uppgifter.

Domen kan tolkas så att en kreditgivare måste ges ett visst skönsmässigt utrymme att bedöma vilka uppgifter som ska inhämtas och att det därför inte är möjligt för medlemsstaterna att meddela närmare föreskrifter som inskränker kreditgivarens möjligheter att själv avgöra i vilken mån inhämtade uppgifter är tillräckliga (se också SOU 2016:68 s. 220 f.).

Frågan om hur 12 § KKrL ska tolkas och hur bestämmelsen förhåller sig till artikel 8 i konsumentkreditdirektivet har aktualiserats i Kammarrätten i Göteborgs dom den 19 oktober 2016 i mål nr 529-16. Domen har överklagats till Högsta förvaltningsdomstolen, som har meddelat prövningstillstånd men ännu inte avgjort målet.

Det innebär sammanfattningsvis att det för närvarande är oklart hur stort utrymmet är att meddela föreskrifter om kreditprövning i fråga om krediter som omfattas av konsumentkreditdirektivet. Mot den bakgrunden bör den utökade föreskriftsrätten som utgångspunkt inte träffa krediter som omfattas av konsumentkreditdirektivet.

Vid sidan av bostadskrediter undantas från tillämpningsområdet för konsumentkreditdirektivet vissa andra krediter (se artikel 2.2–2.6 i direktivet). Samtidigt har 12 § KKrL – som genomför konsumentkreditdirektivet – getts ett vidare tillämpningsområde än direktivet. För att undvika gränsdragningssvårigheter bör den utökade föreskriftsrätten inte gälla dessa krediter.

Konsumentkreditdirektivet omfattar inte bostadskrediter, dvs. krediter som omfattas av bolånedirektivet (se artikel 2.1 a i konsumentkreditdirektivet). Bestämmelserna i framför allt 12 och 12 a §§ KKrL genomför reglerna om kreditprövning i bolånedirektivet (se artiklarna 18 och 20 i bolånedirektivet).

Bolånedirektivet utgör som utgångspunkt inget hinder mot att behålla eller införa striktare bestämmelser för att skydda konsumenterna, förutsatt att sådana bestämmelser står i överensstämmelse med medlemsstaternas förpliktelser enligt unionsrätten (se artikel 2.1 i bolånedirektivet). Till det kommer att ett EU-direktiv inte utgör hinder mot att medlemsstaterna inför nationella bestämmelser på områden som inte regleras av direktivet.

Bolån motsvarar merparten, ca 80 procent, av hushållens skuldsättning och är också den typ av lån som har bidragit mest till ökningen av hushållens skuldsättning under de senaste tio åren. Mot den bakgrunden bör den utökade föreskriftsrätten träffa krediter till konsumenter som utgör bostadskrediter.

Det innebär sammanfattningsvis att den utökade föreskriftsrätten bör begränsas till krediter till andra än konsumenter och sådana krediter till konsumenter som utgör bostadskrediter.

Som utgångspunkt gäller att Konsumentverket utövar tillsyn över tillämpningen av KKrL. Samtidigt utövar Finansinspektionen tillsyn över kreditinstituten. Mot den bakgrunden har såväl Finansinspektionen som Konsumentverket utfärdat allmänna råd i fråga om konsumentkrediter (se Finansinspektionens allmänna råd [FFFS 2014:11] om krediter i konsumentförhållanden och Konsumentverkets allmänna råd [KOVFS 2011:1] om konsumentkrediter). Kraven i 8 kap. 1–4 §§ LBF och den föreslagna föreskriftsrätten i fråga om kreditprocessen – som är av offentligrättslig art – riktar sig direkt till kreditinstitut som står under Finansinspektionens tillsyn och syftar i första hand till att skapa förutsättningar för stabila kreditinstitut genom att begränsa risken för kreditförluster hos instituten. Det får förutsättas att Konsumentverket och Finansinspektionen också fortsättningsvis kommer att löpande samråda i frågor på de områden där myndigheterna har ett gemensamt tillsynsansvar, så att respektive normer harmonierar väl med varandra (se 7 § första stycket 2 förordningen [2009:93] med instruktion för Finansinspektionen och 6 § 2 förordningen [2009:607] med instruktion för Konsumentverket).

I bolånelagen saknas en reglering som motsvarar 8 kap. 1–4 §§ LBF. Mot den bakgrunden bör förslaget – som innebär en föreskriftsrätt på grundval av förefintliga lagkrav – begränsas till kreditinstitut.

I lagrådsremissen Ytterligare verktyg för makrotillsyn föreslås – såvitt nu är av intresse – att det införs ett nytt krav på att kreditinstitut och sådana kreditgivare som driver verksamhet enligt bolånelagen ska driva sin verksamhet på sådant sätt att de inte bidrar till finansiella obalanser på kreditmarknaden, dvs. att sådana obalanser uppstår, består eller förstärks. Till skillnad från det förslaget – som i huvudsak syftar till att ge Finansinspektionen utökad föreskriftsrätt i syfte att motverka makroekonomiska och finansiella stabilitetsrisker som har koppling till privatpersoners och företags ökade skuldsättning – syftar det nu aktuella förslaget i första hand till att skapa förutsättningar för stabila kreditinstitut genom att begränsa risken för kreditförluster hos instituten.

Jävs krediter

Bestämmelserna om s.k. jävs krediter i 8 kap. 5 och 6 §§ LBF syftar till att tillgodose soliditetsintresset samt delägares och övrigas intresse av att veta att jävskretsen inte särbehandlas på kreditinstitutets bekostnad (se prop. 2002/03:139 s. 329–336).

Av 8 kap. 5 § första stycket LBF följer att ett kreditinstitut inte får ingå avtal om tjänster på andra villkor än sådana som institutet normalt tillämpar eller ingå andra avtal på villkor som inte är affärsmässigt betingade med eller till förmån för de personer eller företag som ingår i jävskretsen. I jävskretsen ingår 1) styrelseledamot, 2) delegat i ”ledande ställning” som ensam eller i förening med annan får avgöra på styrelsen ankommande kreditärenden, 3) anställd som innehar en ledande ställning inom banken, 4) annan aktie- eller andelsägare än staten med ett innehav som motsvarar minst tre procent av hela kapitalet, 5) make eller sambo till person som avses under 1–4 och 6) juridisk person i vilken sådan person som avses under 1–5 har ett väsentligt ekonomiskt intresse i egenskap av delägare eller medlem.

Av 8 kap. 6 § LBF följer att kreditinstitutets styrelse ska behandla ärenden som avses i 8 kap. 5 § och i en förteckning föra in uppgifter om de avtal som har träffats.

Det har i huvudsak överlämnats till rättstillämpningen att avgöra om kraven i 8 kap. 5 § LBF är uppfyllda (se samma prop. s. 332 f. och 536 f.). Samtidigt förutsätts att Finansinspektionen ska pröva om en delegat eller en anställd har sådan ledande ställning som avses i 8 kap. 5 § första stycket LBF (se 8 kap. 5 § tredje stycket LBF). Det innebär att Finansinspektionen ”efter samråd med [kreditinstitutet] närmare [ska] precisera innebörden av begreppet ledande ställning [--- och ---] närmare ange vilka anställda som bör anses inneha en ledande ställning” (se prop. 1975:73 s. 55–57 och 1986/87:12 s. 245–250). Vad som utgör ett ”väsentligt ekonomiskt intresse” behandlas i prop. 1933:167 s. 56.

Enligt 8 kap. 6 § LBF ska ärenden enligt 8 kap. 5 § samma lag behandlas av styrelsen (se prop. 2002/03:139 s. 335 och 536 f.). Om det är fråga om ett ramavtal som t.ex. anger förutsättningarna för handel med värdepapper är det dock tillräckligt att ramavtalet – inte de enskilda värdepappersaffärer som ryms inom ramavtalet – behandlas i styrelsen (se samma prop. s. 536 f.).

Föreskriftsrätten för Finansinspektionen på det nu aktuella området är begränsad till 8 kap. 6 § andra meningen LBF. Enligt 5 kap. 2 § 12 FBF får Finansinspektionen meddela föreskrifter om vilka uppgifter som ska antecknas i förteckningen enligt 8 kap. 6 § LBF om de avtal som träffats, såväl före den 1 juli 2004 som därefter, med personer eller företag som avses i 8 kap. 5 § första och andra styckena samma lag.

Utökad föreskriftsrätt i fråga om jävs krediter

Det är oklart hur den i 8 kap. 5 § tredje stycket LBF aktuella prövningen ska gå till eller inom ramen för vilken rättslig form som prövningen ska ske. Det innebär att den aktuella bestämmelsen inte tillämpas i praktiken.

Det är viktigt att det för kreditinstitutet står klart vilka personer eller företag som ingår i jävskretsen. Det är också viktigt att 8 kap. 5 och 6 §§ LBF – som är allmänt hållna – tillämpas på ett enhetligt och ändamåls-

enligt sätt. I det avseendet har Finansinspektionen i promemorian Bemyndigande i kreditriskprojektet den 18 november 2013 (Fi2013/04098/B) framhållit att bestämmelserna om jävskrediter föranleder tillämpningssvårigheter. Också Internationella valutafonden (IMF) har framhållit att bestämmelserna om jävskrediter är alltför allmänt hållna (se t.ex. IMF Country Report No 11/281).

Mot den bakgrunden bör regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer (Finansinspektionen) få meddela föreskrifter om tillhandahållande av tjänster till en jävskrets som avses i 8 kap. 5 och 6 §§ LBF.

5 Regelverket om krishantering

Regeringens förslag: Riksgäldskontorets möjlighet att förhindra att ett företag som är försatt eller ska försättas i resolution i stället försätts i likvidation ska begränsas i tiden.

Om det är lämpligt med hänsyn till omständigheterna, får ett företag avvika från en återhämtningsplan eller en koncernåterhämtningsplan genom att

- vidta en åtgärd före den tidpunkt då åtgärden ska vidtas enligt planen, eller
- avstå från åtgärden.

Styrelsen i ett företag som gör en sådan avvikelse från en plan ska godkänna avvikelsen.

Finansinspektionen ska utan dröjsmål skriftligen underrättas om att en avvikelse från en plan görs.

Om ett moderföretag inom EES har åsidosatt sina skyldigheter, ska Finansinspektionen ingripa enligt bestämmelserna om ingripande i lagen om bank- och finansieringsrörelse eller lagen om värdepappersmarknaden.

Om Riksgäldskontoret lämnar uppgift till en konkursförvaltare eller en likvidator, ska myndigheten vid utlämnandet få göra ett förbehåll som inskränker konkursförvaltarens eller likvidatorns rätt att lämna uppgiften vidare eller utnyttja den. Ett sådant förbehåll ska inte innebära ett förbud att utnyttja uppgiften om den behövs för att konkursförvaltarens eller likvidatorn ska kunna fullgöra sina skyldigheter med anledning av konkursen eller likvidationen.

Vissa ofullständigheter och felskrivningar i lagtext ska rättas.

Skälen för promemorians förslag

En tidsfrist vid likvidation

Inkommer en ansökan om konkurs till tingsrätten avseende ett företag som omfattas av LOR, ska rätten – enligt 24 kap. 1 § LOR – underrätta Riksgäldskontoret och Finansinspektionen om ansökan. Om Riksgäldskontoret inom sju dagar från det att myndigheten tog emot underrättelsen

meddelar rätten att företaget är försatt eller ska försättas i resolution, ska konkursansökan avvisas.

Motsvarande gäller vid likvidation, se 6 kap. 1 a och 2 b §§ sparbankslagen (1987:619), förkortad SBL, 11 kap. 21 och 22 §§ lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar, förkortad FL, 9 kap. 1 a och 4 b §§ lagen (1995:1570) om medlemsbanker, förkortad LMB, 10 kap. 31 § LBF och 25 kap. 4 a och 10 a §§ aktiebolagslagen (2005:551), förkortad ABL.

Bestämmelserna genomför delvis artikel 86 i krishanteringsdirektivet i svensk rätt (se prop. 2015/16:5 s. 617–621).

Det innebär att konkurs eller likvidation inte ska kunna inledas innan Riksgäldskontoret har getts möjlighet att bedöma om företaget i stället ska försättas i resolution. I det ligger att det görs avsteg från t.ex. den associationsrättsliga lagstiftningen i nu aktuella avseenden.

Den s.k. sjudagarsfristen vid konkurs gäller inte vid likvidation, se 6 kap. 1 a och 2 b §§ SBL, 11 kap. 21 och 22 §§ FL, 9 kap. 1 a och 4 b §§ LMB, 10 kap. 31 § LBF och 25 kap. 4 a och 10 a §§ ABL. Krishanteringsdirektivet ger inget utrymme för att göra skillnad mellan förfarandet vid konkurs och förfarandet vid likvidation i det nu aktuella avseendet. (se artikel 86.2). Mot den bakgrunden bör en sjudagarsfrist gälla också vid likvidation.

Avvikelse från återhämtnings- och koncernåterhämtningsplaner

I krishanteringsdirektivet har förutsatts att arbetet med att stärka den finansiella stabiliteten pågår i olika faser: Förebyggandefasen, återhämtningsfasen och resolutionsfasen. Under den förebyggande fasen ska en återhämtningsplan eller, i förekommande fall, en koncernåterhämtningsplan upprättas. Om de åtgärder som har identifierats i en plan behöver vidtas, inträder återhämtningsfasen. Om de åtgärder som har identifieras i en plan är otillräckliga vid finansiell stress, inträder resolutionsfasen.

Institut – kreditinstitut eller värdepappersbolag – ska upprätta en återhämtningsplan i syfte att identifiera åtgärder som institutet avser att vidta för att bevara eller återställa sin finansiella ställning och livskraft efter en betydande försämring av den finansiella situationen. Om institutet ingår i en koncern som står under gruppbaserad tillsyn, ska moderföretaget inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) – oavsett om det är ett institut eller inte – upprätta en koncernåterhämtningsplan i syfte att identifiera åtgärder som de företag i en koncern som omfattas av gruppbaserad tillsyn avser att vidta för att bevara eller återställa koncernens eller ett i koncernen ingående instituts eller utländskt instituts finansiella ställning och livskraft efter en betydande försämring av den finansiella situationen. Om en koncernåterhämtningsplan ska upprättas av moderföretaget inom EES, behöver institutet upprätta en återhämtningsplan bara om Finansinspektionen beslutar det.

Bestämmelser om återhämtnings- och koncernåterhämtningsplaner finns i 6 a kap. LBF och 8 a kap. lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, förkortad LVM. De genomför som utgångspunkt artiklarna 5–9 i krishanteringsdirektivet (se prop. 2015/16:5 s. 212–232). Artikel 9.1 andra och tredje styckena i direktivet har emellertid inte genomförts i svensk rätt. Detta beror på ett förbiseende (se samma prop. s. 224 f.).

En plan ska innehålla en ram av indikatorer som identifierar tidpunkterna för när planens åtgärder får vidtas. Indikatorerna kan vara av kvalitativ eller kvantitativ art (se artikel 9.1 första stycket och 9.2 i krishanteringsdirektivet samt Europeiska bankmyndighetens Riktlinjer om minimiförteckningen över kvalitativa och kvantitativa indikatorer för återhämtningsplaner den 23 juli 2015 [EBA/GL/2015/02]).

Enligt artikel 9.1 andra stycket i krishanteringsdirektivet gäller:

Trots första stycket får ett institut

a) vidta åtgärder enligt sin återhämtningsplan även när den relevanta indikatorn inte har uppfyllts men när institutets ledningsorgan anser det vara lämpligt med tanke på omständigheterna, eller

b) avstå från att vidta en sådan åtgärd om institutets ledningsorgan inte anser det vara lämpligt med tanke på omständigheterna.

Enligt artikel 9.1 tredje stycket i krishanteringsdirektivet gäller:

Ett beslut om att vidta någon av de åtgärder som avses i återhämtningsplanen eller ett beslut om att avstå från att vidta en sådan åtgärd ska utan dröjsmål meddelas den behöriga myndigheten.

Artikel 9.1 första stycket i krishanteringsdirektivet genomförs i huvudsak av 6 a kap. 3 § LBF och 8 a kap. 4 § LVM. I 6 a kap. 3 § LBF och 8 a kap. 4 § LVM anges vilka uppgifter som en plan ska innehålla.

Det gäller t.ex. de uppgifter som framgår av föreskrifter som meddelats med stöd av 16 kap. 1 § 5 LBF och 8 a kap. 13 § LVM. Med stöd av 5 kap. 2 § FBF och 6 kap. 1 § förordningen (2007:572) om värdepappersmarknaden har Finansinspektionen beslutat föreskrifter (FFFS 2016:6) om återhämtningsplaner, koncernåterhämtningsplaner och avtal om finansiellt stöd inom koncerner. Av 3 § följer att ett institut som ska upprätta en återhämtnings- eller koncernåterhämtningsplan enligt LBF eller LVM ska se till att planen har det innehåll som anges i avsnitt A i krishanteringsdirektivets bilaga. Enligt avsnittet ska en återhämtnings- eller koncernåterhämtningsplan innehålla t.ex. en ram med indikatorer som identifierar tidpunkterna för när planens olika åtgärder får vidtas (punkt 20). Enligt 7 § ska institutet ha lämpliga rutiner för att enkelt och regelbundet kunna övervaka de indikatorer som ingår i en återhämtnings- eller koncernåterhämtningsplan.

Som utgångspunkt gäller att en plan ska tillämpas vid finansiell stress. En åtgärd som har identifierats i en plan ska vidtas vid den tidpunkt som framgår av planen. Finansinspektionen kan ingripa mot ett institut eller moderföretag inom EES som åsidosätter sina skyldigheter enligt LBF eller LVM. Samtidigt ligger det i sakens natur att det kan visa sig att en åtgärd som har identifierats i en plan behöver vidtas före den aktuella tidpunkten eller underlåtas. I det avseendet utgår krishanteringsdirektivet från att det är institutet eller, eller i förekommande fall, moderföretaget inom EES som har bäst förutsättningar att avgöra om en åtgärd som har identifierats i en plan är lämplig att vidta (och i så fall vid vilken tidpunkt). Det görs mot bakgrund av omständigheterna i det enskilda fallet.

Mot den bakgrunden bör, om det är lämpligt med hänsyn till omständigheterna, ett företag kunna avvika från en återhämtningsplan eller en koncernåterhämtningsplan genom att

– vidta en åtgärd före den tidpunkt då åtgärden ska vidtas enligt planen, eller

– avstå från åtgärden.

Styrelsen i ett företag som gör en sådan avvikelse från en plan bör godkänna avvikelsen.

Finansinspektionen bör utan dröjsmål underrättas om en avvikelse från en plan. En sådan underrättelse bör – trots att inget formkrav framgår av artikel 9.1 tredje stycket i krishanteringsdirektivet – vara skriftlig.

Artikel 111.1 i krishanteringsdirektivet om ingripande vid åsidosättande av skyldigheter enligt direktivet – som inte föreskriver ingripande vid åsidosättande av skyldigheter enligt artikel 9 i direktivet – utgör en minimireglering. Om ett institut åsidosätter sina skyldigheter bör Finansinspektionen ingripa mot institutet enligt 15 kap. LBF eller 25 kap. LVM. Motsvarande bör – såsom vid tillämpning av 6 a kap. 2 § LBF och 8 a kap. 3 § LVM – gälla ett moderföretag inom EES (se prop. 2015/16:5 s. 735–740).

Ett ingripande bör inte kunna göras mot fysiska personer i institut eller moderföretaget inom EES (se prop. 2014/15:57 s. 36–52).

Genom förslaget genomförs också artikel 9.1 andra och tredje styckena i krishanteringsdirektivet i svensk rätt.

Tystnadsplikt för konkursförvaltare och likvidatorer i vissa fall

Sekretess hindrar inte att Riksgäldskontoret lämnar uppgifter till en konkursförvaltare eller en likvidator enligt 28 kap. 6 § LOR (se 30 kap. 12 e § offentlighets- och sekretesslagen [2009:400], förkortad OSL).

Bestämmelsen genomför delvis artikel 84 i krishanteringsdirektivet i svensk rätt.

Tystnadsplikten för den som deltar eller har deltagit i verksamhet enligt LOR omfattar inte konkursförvaltare eller likvidatorer (se 28 kap. 3 § LOR). Mot den bakgrunden är det inget som hindrar en konkursförvaltare eller en likvidator att lämna vidare sådana uppgifter som han eller hon enligt 28 kap. 6 § LOR ska kunna få ta del av (oavsett om han eller hon är advokat eller inte).

Vid utskottsbehandlingen av regelverket om krishantering utgick finansutskottet från att regeringen hade övervägt frågan om behovet av en bestämmelse om tystnadsplikt (i LOR) för konkursförvaltare och likvidatorer samt förutsatte att regeringen skulle återkomma med ett lagförslag i saken, om det skulle behövas (se bet. 2015/16:FiU17 s. 61 f.).

En konkursförvaltare utses av tingsrätten, medan en likvidator utses av Bolagsverket eller tingsrätten.

Till konkursförvaltare eller likvidator utses som utgångspunkt en advokat. En konkursförvaltare och en likvidator, som är en advokat, omfattas av viss allmän tystnadsplikt (se 8 kap. 4 § rättegångsbalken och 34 § i stadgarna för Sveriges advokatsamfund). Tystnadsplikten gäller som utgångspunkt till förmån för klienten och omfattar det som anförtratts av advokaten inom ramen för advokatverksamheten eller som advokaten i

samband därmed fått kännedom om (se punkt 2.2 i Vägledande regler om god advokatsed med kommentar, reviderad juni 2016).

En konkursförvaltare kan inte anses stå i ett uppdragsförhållande till vare sig konkursgäldenären, borgenären eller någon annan. Det innebär att det är tveksamt om den allmänna tystnadsplikten gäller för advokater vid utförandet av uppdrag som konkursförvaltare (se t.ex. prop. 1993/94:165 s. 54). Motsvarande får antas gälla för advokater vid utförandet av uppdrag som likvidatorer.

Om Riksgäldskontoret med stöd av 30 kap. 12 e § första stycket OSL lämnar uppgift till en konkursförvaltare eller en likvidator, bör myndigheten vid utlämnandet därför få göra ett förbehåll som inskränker konkursförvaltarens eller likvidatorns rätt att lämna uppgiften vidare eller utnyttja den. Ett sådant förbehåll bör inte kunna innebära ett förbud att utnyttja uppgiften om den behövs för att konkursförvaltarens eller likvidatorn ska kunna fullgöra sina skyldigheter med anledning av konkursen eller likvidationen.

Förbehållet innebär att en konkursförvaltare eller en likvidator, oavsett om denne är advokat eller inte, inte fritt får använda sig av uppgiften. Genom förslaget uppkommer en tystnadsplikt för den konkursförvaltare eller likvidator som förbehållet riktar sig till.

Förslaget bör utformas med 21 kap. 4 § andra stycket och 27 kap. 8 § andra stycket OSL som förebild.

Vissa ofullständigheter och felskrivningar

Bolagsverket eller domstolen ska underrätta Riksgäldskontoret och Finansinspektionen om ”ansökan eller anmälan om likvidation”, om bolaget omfattas av LOR (25 kap. 10 a § första stycket ABL). Uttrycket ”ansökan eller anmälan om likvidation” träffar inte alla mål eller ärenden enligt 25 kap. 11, 12, 17 och 21 §§ ABL. Det gäller t.ex. ärende om likvidation som väcks av Bolagsverket på eget initiativ (25 kap. 11 § ABL). Mot den bakgrunden bör 25 kap. 10 a § första stycket ABL omformuleras.

Enligt 15 kap. 1 a § första stycket 17 LBF och 25 kap. 1 d § första stycket 17 LVM – som i svensk rätt genomför artikel 111.1 a i krishanteringsdirektivet – ska Finansinspektionen ingripa mot någon som ingår i ett instituts styrelse eller är dess verkställande direktör, eller ersättare för någon av dem, om institutet i strid med 6 a kap. 2 § LBF eller 8 a kap. 3 § LVM – och i den utsträckning institutet utgör ett moderföretag inom EES – låter bli att upprätta eller lämna in en koncernåterhämtningsplan (se prop. 2015/16:5 s. 735–740). Motsvarande bör gälla i fråga om en återhämtningsplan (se artikel 111 i krishanteringsdirektivet).

Den statiska hänvisningen till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsyns krav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012, förkortad tillsynsförordningen, i 1 kap. 5 § 35 LBF bör ersättas av en dynamisk hänvisning (se 2 kap. 1 § LOR och 1 kap. 4 a § LVM).

Slutligen bör vissa ofullständigheter och felskrivningar i IGL rättas. Rubriken ”Prövningsnämnden” bör utgå, eftersom Prövningsnämnden för stöd till kreditinstitut avvecklades den 1 juli 2016 (se prop.

2015/16:106). Uttrycket ”ska” i 14 § tredje stycket första meningen bör placeras direkt efter kommatecknet (i stället för mellan uttrycken ”annat” och ”insättningsgarantisystem” före kommatecknet). Rubriken ”Skyldighet att ta emot garanterade insättningar” bör sättas före 11 d § (i stället för 11 b §).

6 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Promemorians förslag: Lagändringarna ska träda i kraft den 1 augusti 2018.

De upphävda rörelse- och skattereglerna för Sparbankernas säkerhetskassa ska dock fortfarande gälla för räkenskaps- och beskattningsår som börjar före den 31 december 2018.

Skälen för promemorians förslag: Lagändringarna bör träda i kraft den 1 augusti 2018.

De upphävda rörelse- och skattereglerna för Sparbankernas säkerhetskassa bör dock fortfarande gälla för räkenskaps- och beskattningsår som börjar före den 31 december 2018.

7 Konsekvensanalys

Offentligfinansiella och samhällsekonomiska effekter

Förslagen har inga offentligfinansiella eller samhällsekonomiska effekter.

Effekter för företagen

Sparbankernas behov bistånd – och insättarnas behov av gottgörelse – enligt 6 § LSS tillgodoses genom regelverken om krishantering och insättningsgarantin.

Förslaget om avvikelse från återhämtnings- och koncernåterhämtningsplaner medför en viss ökning av den administrativa bördan för de företag som gör avvikelse från plan. De företag som omfattas av förslaget är kreditinstitut och värdepappersbolag samt, i fråga om kreditinstitut eller värdepappersbolag som ingår i en koncern som står under gruppbaserad tillsyn, moderföretaget inom EES. Variationen av förhållandena i dessa företag – t.ex. verksamhetens omfattning och organisation – kan vara mycket stor. Av den anledningen är det inte möjligt att närmare beräkna ökningen av den administrativa bördan för dessa företag. Samtidigt bedöms ökningen av den administrativa bördan som förslaget medför stå i proportion till den fördel som förslaget innebär för företagen.

I övrigt påverkar förslagen inte den administrativa bördan för företagen i förhållande till i dag.

Effekter för myndigheter och domstolar

Sparbankernas säkerhetskassa ska upplösas genom likvidation. Styrelsen för Sparbankernas säkerhetskassa har inga anställda.

De merkostnader som förslaget om en utökad föreskriftsrätt kan leda till för Finansinspektionen ska hanteras inom befintliga ekonomiska ramar.

I övrigt medför förslagen inga ökade kostnader för Bolagsverket, Finansinspektionen, Riksgäldskontoret eller domstolarna.

Speciella informationsinsatser

Förslagen medför inget behov av speciella informationsinsatser.

Överensstämmelse med unionsrätten

Statsstödsreglerna i artiklarna 107–109 i Fördraget om Europeiska unionens funktionssätt vilar på förutsättningen att statliga stöd till företag (s.k. statsstöd) som huvudregel inte är förenliga med den inre marknaden. Från huvudregeln görs vissa undantag. Med statsstöd avses stöd som ges av en medlemsstat eller med hjälp av statliga medel, av vilket slag det än är, som snedvrider eller hotar att snedvrida konkurrensen genom att gynna vissa företag eller viss produktion, i den utsträckning det påverkar handeln mellan medlemsstaterna.

Förslaget om att tillgångarna i Sparbankernas säkerhetskassa ska fördelas mellan sparbankerna efter förhållandet mellan de bidrag som varje sparbank sammanlagt har betalat in till kassan, utgör inte ett statsstöd till dessa sparbanker, eftersom kassans tillgångar har förutsatts vara ”en utbruten del av sparbankernas tillgångar, som hopsamlas hos kassan”.

Också i övrigt står förslagen i överensstämmelse med unionsrätten.

8 Författningskommentar

8.1 Förslaget till lag om upplösning av Sparbankernas säkerhetskassa

1 §

Paragrafen innebär att kassan ska upplösas senast vid utgången av 2018. Upplösningen ska ske genom likvidation. Styrelsen beslutar om och handlägger likvidationen.

Likvidationen syftar till att upplösa kassan. Det innebär att styrelsen inte kan besluta om bidrag eller gottgörelse enligt 6 § LSS efter det att den har beslutat om likvidation.

Under likvidationen tecknas kassans firma på det sätt som anges i 26 § firmalagen (1974:156).

Övervägandena finns i avsnitt 3.

2 §

I paragrafen regleras hur likvidationen ska genomföras. Av *första meningen* följer att vid likvidationen ska kassans tillgångar på lämpligt sätt omvandlas till pengar, i den utsträckning det behövs för likvidationen, och användas för att betala kassans skulder. I uttrycket ”på lämpligt sätt” ligger att styrelsen ska välja den form av förvandling av kassans tillgångar som framstår som mest förmånlig. I uttrycket ”betala kassans skulder” ligger att kostnaderna för likvidationen – t.ex. arvoden för styrelsen och revisorerna – ska tas från kassans tillgångar.

Av *andra meningen* följer att när skulderna har betalats, ska kassans återstående tillgångar fördelas mellan sparbankerna efter förhållandet mellan de bidrag som varje sparbank sammanlagt har betalat in till kassan. Det gäller bidrag enligt 6 § LSS.

Övervägandena finns i avsnitt 3.

3 §

I paragrafen anges hur likvidationen ska redovisas. I årsredovisningen för räkenskapsåret 2018 ska styrelsen lämna en förvaltningsberättelse som avser likvidationen i dess helhet (s.k. slutredovisning). Slutredovisningen ska t.ex. innehålla en redogörelse för försäljning av tillgångar, betalningen av skulderna och skiftet av de återstående tillgångarna. Till slutredovisningen ska läggas redovisningshandlingar för likvidations-tiden. I och med att slutredovisningen ingår i årsredovisningen ska 4 och 7 §§ LSS och 6–9 §§ KSS tillämpas (se punkt 3 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna).

Under likvidationen ska styrelsen före utgången av februari månad 2019 lämna en årsredovisning för räkenskapsåret 2018. Styrelsens förvaltning och kassans räkenskaper ska granskas av revisorerna. Revisorerna ska senast den 31 mars 2019 till Finansinspektionen lämna en revisionsberättelse, i vilken de ska till- eller avstyrka ansvarsfrihet för styrelsen. Finansinspektionen ska i sin tur till regeringen lämna utlåtande över revisionsberättelsen. Regeringen beslutar om ansvarsfrihet för styrelsen (se punkt 3 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna).

Övervägandena finns i avsnitten 3 och 6.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

I *punkt 1* anges när lagen träder i kraft.

Av *punkt 2* följer att LSS och KSS upphävs.

De upphävda författningarna ska enligt *punkt 3* dock fortfarande gälla för räkenskapsår som börjar före den 31 december 2018. Det innebär att 4 och 7 §§ LSS samt 4 § andra–fjärde styckena och 6–9 §§ KSS ska tillämpas också under likvidationen.

Övervägandena finns i avsnitten 3 och 6.

8.2 Förslaget till lag om ändring i sparbankslagen (1987:619)

6 kap.

1 a och 2 b §§

Paragraferna genomför delvis artikel 86 i krishanteringsdirektivet.

I paragraferna finns bestämmelser om likvidation.

Ändringarna innebär att motsvarande tidsfrist som vid konkurs (sjudagarsfristen) ska gälla också vid likvidation (se också 11 kap. 21 och 22 §§ FL, 9 kap. 1 a och 4 b §§ LMB och 25 kap. 4 a och 10 a §§ ABL).

Övervägandena finns i avsnitt 5.

15 §

I paragrafen görs följdändringar på grund av att Sparbankernas säkerhetskassa ska upplösas och redaktionella ändringar.

Övervägandena finns i avsnitt 5.

8.3 Förslaget till lag om ändring i lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar

11 kap.

21 §

Paragraferna genomför delvis artikel 86 i krishanteringsdirektivet.

I paragraferna finns bestämmelser om likvidation.

Ändringen i *andra stycket* innebär att motsvarande tidsfrist som vid konkurs (sjudagarsfristen) ska gälla också vid likvidation (se också 6 kap. 1 a och 2 b §§ SBL, 9 kap. 1 a och 4 b §§ LMB och 25 kap. 4 a och 10 a §§ ABL). Av ändringen följer att Riksgäldskontorets meddelande om att föreningen ska försättas i likvidation ska lämnas till föreningens styrelse inom sju dagar från det att Riksgäldskontoret underrättades om att styrelsen bedömer att likvidationsfrågan bör prövas av stämman. Styrelsen ska alltså, med undantag från 2 §, avvakta som mest sju dagar innan den kallar till stämma.

Övervägandena finns i avsnitt 5.

22 §

Paragrafen genomför delvis artikel 86 i krishanteringsdirektivet.

I paragrafen finns bestämmelser om likvidation.

Ändringen i *andra stycket* innebär att motsvarande tidsfrist som vid konkurs (sjudagarsfristen) ska gälla också vid likvidation (se också 6 kap. 1 a och 2 b §§ SBL, 9 kap. 1 a och 4 b §§ LMB och 25 kap. 4 a och 10 a §§ ABL). Av ändringen följer att Riksgäldskontorets meddelande till rätten eller registreringsmyndigheten ska lämnas inom sju dagar från det att Riksgäldskontoret underrättades om likvidationsärendet.

Övervägandena finns i avsnitt 5.

8.4 Förslaget till lag om ändring i lagen (1995:1570) om medlemsbanker

9 kap.

1 a och 4 b §§

Paragraferna genomför delvis artikel 86 i krishanteringsdirektivet.

I paragraferna finns bestämmelser om likvidation.

Ändringarna innebär att motsvarande tidsfrist som vid konkurs (sju-dagarsfristen) ska gälla också vid likvidation (se också 6 kap. 1 a och 2 b §§ SBL, 11 kap. 21 och 22 §§ FL och 25 kap. 4 a och 10 a §§ ABL).

Övervägandena finns i avsnitt 5.

8.5 Förslaget till lag om ändring i lagen (1995:1571) om insättningsgaranti

14 §

I paragrafen finns bestämmelser om avgifter.

I paragrafen görs en redaktionell ändring.

Övervägandena finns i avsnitt 5.

8.6 Förslaget till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

24 kap. 11 § och 39 kap. 1 §

I paragraferna görs följdändringar på grund av att Sparbankernas säkerhetskassa ska upplösas.

Övervägandena finns i avsnitt 3.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

I *punkt 1* anges när lagen träder i kraft.

Enligt *punkt 2* ska de upphävda bestämmelserna i 39 kap. 30 och 31 §§ dock fortfarande gälla för beskattningsår som börjar före den 31 december 2018. Kassans styrelse lämnar inkomstdeklaration för beskattningsåret 2018.

Övervägandena finns i avsnitten 3 och 6.

8.7 Förslaget till lag om ändring i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse

1 kap.

5 §

I paragrafen finns definitioner av termer och uttryck som används i lagen.

Ändringen i *punkt 35* innebär att hänvisningen till tillsynsförordningen görs dynamisk.

Övervägandena finns i avsnitt 5.

6 a kap.

7 a §

Paragrafen, som är ny, genomför artikel 9.1 andra och tredje styckena i krishanteringsdirektivet.

I paragrafen anges under vilka förutsättningar det får göras avvikelser från återhämtningsplan eller koncernåterhämtningsplan (se också 8 a kap. 8 a § LVM).

Enligt *första stycket* gäller att om det är lämpligt med hänsyn till omständigheterna, får ett kreditinstitut eller moderföretag inom EES avvika från en plan genom att vidta en åtgärd före den tidpunkt då åtgärden ska vidtas enligt planen (*första strecksatsen*) eller avstå från åtgärden (*andra strecksatsen*).

Enligt *andra stycket* gäller att styrelsen i ett företag som gör en sådan avvikelse från en plan ska godkänna avvikelserna (*första meningen*). Finansinspektionen ska utan dröjsmål skriftligen underrättas om att en avvikelse från en plan görs (*andra meningen*).

Enligt *tredje stycket* gäller att om ett moderföretag inom EES har åsidosatt sina skyldigheter enligt paragrafen, ska Finansinspektionen ingripa enligt 15 kap.

Övervägandena finns i avsnitt 5.

8 kap. 5 § samt 15 kap. 1 a och 10 §§

I paragraferna görs följändringar på grund av den utökade föreskriftsrätten i fråga om kreditinstitutens kreditprocess och jävskrediter (se 16 kap. 1 §). I paragraferna görs även redaktionella ändringar.

Övervägandena finns i avsnitt 4.

16 kap.

1 §

I paragrafen finns bestämmelser om bemyndiganden i vissa frågor.

Enligt *punkt 11*, som är ny, får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om vilka åtgärder som ett kreditinstitut ska vidta för att uppfylla de krav på kreditprövning, dokumentation och beslutsunderlag som avses i 8 kap. 1–4 §§ i fråga om krediter till andra än konsumenter (*första strecksatsen*) och sådana krediter till konsumenter som utgör bostadskrediter (*andra strecksatsen*).

Uttrycken ”konsumenter” och ”bostadskrediter” har samma innebörd som i 2 § KKrL.

Bestämmelsen innebär att Finansinspektionen kommer att kunna meddela föreskrifter om kreditinstitutens kreditprocess i dess helhet (se också punkt 4) i fråga om de med bestämmelsen avsedda krediterna.

Enligt *punkt 12*, som är ny, får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om tillhandahållande av tjänster till en jävskrets som avses i 8 kap. 5 och 6 §§.

Bestämmelsen innebär att Finansinspektionen t.ex. kommer att kunna meddela föreskrifter om vilka personer eller företag som ingår i jävs-kretsen.

Övervägandena finns i avsnitt 4.

8.8 Förslaget till lag om ändring i aktiebolagslagen (2005:551)

25 kap.

4 a §

Paragrafen genomför delvis artikel 86 i krishanteringsdirektivet.

I paragrafen finns bestämmelser om likvidation.

Ändringen i *andra stycket* innebär att motsvarande tidsfrist som vid konkurs (sjudagarsfristen) ska gälla också vid likvidation (se också 6 kap. 1 a och 2 b §§ SBL, 11 kap. 21 och 22 §§ FL och 9 kap. 1 a och 4 b §§ LMB). Av ändringen följer att Riksgäldskontorets meddelande om att bolaget ska försättas i likvidation ska lämnas till bolagets styrelse inom sju dagar från det att Riksgäldskontoret underrättades om att styrelsen bedömer att likvidationsfrågan bör prövas av stämman. Styrelsen ska alltså, med undantag från 25 §, avvakta som mest sju dagar innan den kallar till stämma.

Övervägandena finns i avsnitt 5.

10 a §

Paragrafen genomför delvis artikel 86 i krishanteringsdirektivet.

I paragrafen finns bestämmelser om likvidation.

Ändringen i *första stycket* innebär att bestämmelsen omfattar ett ärende eller mål enligt 11, 12, 17 och 21 §§.

Ändringen i *andra stycket* innebär att motsvarande tidsfrist som vid konkurs (sjudagarsfristen) ska gälla också vid likvidation (se också 6 kap. 1 a och 2 b §§ SBL, 11 kap. 21 och 22 §§ FL och 9 kap. 1 a och 4 b §§ LMB). Av ändringen följer att Riksgäldskontorets meddelande till rätten eller registreringsmyndigheten ska lämnas inom sju dagar från det att Riksgäldskontoret underrättades om likvidationsärendet.

Övervägandena finns i avsnitt 5.

8.9 Förslaget till lag om ändring i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden

8 a kap.

8 a §

Paragrafen, som är ny, genomför artikel 9.1 andra och tredje styckena i krishanteringsdirektivet.

Paragrafen motsvarar 6 a kap. 7 a § LBF, se författningskommentaren till den paragrafen.

Övervägandena finns i avsnitt 5.

25 kap.

1 d §

I paragrafen finns bestämmelser om ingripanden.

Av ändringen i *punkt 5* följer att bestämmelsen också omfattar en återhämtningsplan.

Övervägandena finns i avsnitt 5.

8.10 Förslaget till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

30 kap.

12 e §

Paragrafen genomför delvis artikel 84 i krishanteringsdirektivet.

I paragrafen finns en sekretessbrytande bestämmelse.

Av *andra stycket*, som är nytt, följer att om Riksgäldskontoret lämnar uppgift till en konkursförvaltare eller en likvidator, ska myndigheten vid utlämnandet få göra ett förbehåll som inskränker konkursförvaltarens eller likvidatorns rätt att lämna uppgiften vidare eller utnyttja den. Ett sådant förbehåll ska inte innebära ett förbud att utnyttja uppgiften om den behövs för att konkursförvaltaren eller likvidatorn ska kunna fullgöra sina skyldigheter med anledning av konkursen eller likvidationen. Det innebär en tystnadsplikt för den konkursförvaltare eller likvidator som förbehållet riktar sig till.

Övervägandena finns i avsnitt 5.